

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 93. szám
1940. április 25., csütörtök

Felkötő-szerkesztő:
SZ. JAKAB GEZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Az északeurópai eseményekre összpontosul Olaszország figyelme

Döntő fontossággal bír a világhelyzet alakulására a norvégiai hadműveletek sorsa — Uj meglepetésekről ír a világsajtó, de nem tudni még, hol következnek be az események

**Berlinben is, a szövetséges fővárosokban is előnyösen
ítélik meg a skandináviai hadihelyzetet**

Róma. (Rador). Az olasz sajtó szerdán is az északi eseményekkel foglalkozik és ezek között első sorban a svédországi események alakulása felé fordul különös érdeklődéssel. Egyes lapok stockholmi jelentése szerint közvetlenül a svéd partok közelében kedd reggel és délután nagy tengeri ütközet folyt le. Az egyik lap jelentése közli, hogy 10 német és több angol torpedóromboló találkozott egymással, repülőgépek kíséretében. A tengeri harc kimeneteléről azonban a lapok még nem kaptak részleteket. Svédországban különböző riasztó hírek terjedtek el arról, hogy a németek nagyobb számban katonai előkészületeket tesznek a Balti tengeri kikötőkben. Csapatokat és rengeteg hadianyagot vontak össze a keletporoszországi kikötőkben is. Ezekben a kikötőkben szigorúan megtiltották a polgári személyek megjelenését. A svéd hatóságok már teljesen kidolgozták Malmö és más városok kiürítésének tervét. Azt is közlik a lapok, hogy a hírekkel ellentétben jelentés érkezett arról is, hogy Stockholmba érkeztek annak a német bizottságnak a tagjai, akik a Németország és Svédország közötti függőben levő gazdasági kérdéseket tárgyalják meg. Beszámolnak arról is, hogy Malmö és Kopenhága között a kompiarat, amely most szünetel, legközelebb ismét megindul. Végül közlik az olasz lapok azokat a párisi híreket is, amelyek szerint Franciaországban úgy látják, hogy Svédország rövidesen belesodródik a háborúba.

Norvégia a háboru forgatagában

Az északi fronton, mint a különféle távirati irodák szinte egybehangozóan jelentik, egyre erőteljesebbé válnak a norvégekkel együttműködő angol-francia expedíciós haderő és a német megszálló csapatok közötti harcok.

A szövetséges csapatok Lillehammer és Trondhiem közelében a norvég egységekkel közös erővel vették fel a harcot a német gyalogsággal, melyet a harci repülőgépek támogatnak és mint a Reuter jelentéi néhol a szövetségesek kisebb arányú előnyomulása állapítható meg. A visszavonuló német csapatok stratégiai pontokat nem adtak fel, csupán azért húzódtak az ország belseje felé, hogy védekezésüket minél jobb és előnyösebb terepen folytathassák és az utakat az angol és francia csapatok előtt mindenütt meg rongálták, a hidakat felrobbantották.

A német tudósítások beszámolnak az angol csapat szállító hajóknak német repülőgépek által történt megtámadtatásáról és ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy bombatalálat következtében kigyulladt egy nagyobb ürtartalmu csapat szállító hajó, egy másikat pedig német tengeralattjáró torpedója küldött a tenger fenekére. Hasonlóképpen telitalálat ért egy cirkálót is.

Az angolok viszont közlik, hogy a légi haderő már Osloig látogatott el és bombatámadást intézett a főváros közelében létesített német támaszpont ellen.

A Havas távirati iroda a német hadijelentésekkel ellentétben közli, hogy az angol csapatoknak Norvégiába való partraszállítása tervszerűen folyt le és egyetlen csapat szállító hajó sem süllyedt el. A nyugati frontra vonatkozóan ugyanez a jelentés azt állapítja meg, hogy igen élénk légi tevékenység folyt le a Maginot-vonal felett, ahol tízenkét német repülőgépet lőttek le a szövetségesek.

London jelenti, hogy a blokádot a szövetségesek a jövőben a levegőre is a legszigorúbban kiterjesztik és meg akarják gá

tolni, fontos élelmicikkék, különféle tengerenuli küldemények Lisszabonon keresztül Németországba való juttatását.

A lordok házában a kedden megtartott ülésen a haditengerészetet ért veszteségekről számoltak be. Elsüllyedt: három torpedóromboló, egy tengeralattjáró, egy hadicélokra átalakított halászhajó. Négy torpedóromboló, valamint egy cirkáló olyan súlyosan sérült, hogy kikötőbe kellett vontatni. Egy cirkáló és egy torpedóromboló könnyebben sérült. Egy csatahajó, valamint négy torpedóromboló jelenték telen sérüléseket szenvedett és utjukat előirászerint folytathatták tovább.

A német véderő főparancsnoksága a legutóbbi napokban kiadott jelentéseiben hangsúlyozza, hogy milyen nagy szerepet játszik az északi harcokban a német légi haderő. A kitünő német pilóták jelentékeny veszteségeket okoztak a több helyen partraszállást megkísérlő szövetséges haderő sorában és nagyarányú felderítő repüléseket folytattak az angol

Élénk tevékenységet fejt ki a német légi haderő

Berlin. (Rador.) A német légi haderők támadásai ismét a partraszálló angol csapatok ellen irányultak. Sikert is megzavarni a partraszállási kísérleteket. Két nagy angol szállítóhajót bombatalálat ért, mielőtt még azok kiköthettek volna a norvég partokon. Az országuti és vasúti forgalmat Andalsnest és Bombaas között sikerült meggátolni. A német repülőgépek számos bom-

Három hadszíntéren folynak a hadműveletek

Páris. (Rador.) A szövetséges haderők jelenleg a norvég tengerpart halász-kikötőit használják fel a partraszállás céljaira. A norvég hadműveletek jelenleg három hadszíntéren folynak: a narviki kerületben Trondhiemnél és az Oslótól északra elterülő vidéken. Ujabb jelentések szerint a Trondhiemtől 70 kilométernyire keletre fekvő Voerdalsveren mellett a német és az angol csapatok között igen heves harc folyik.

Londonból jelentik: A Reuter hírszolgálati iroda jelentése szerint a Narviknál levő angol csa-

partok felett, ahol fontos megfigyeléseket készítettek a behajózásra várakozó expedíciós seregről. A német gyalogság és tüzérség a motorizált csapattestekkel megerősítve tovább folytatja előnyomulását Norvégiában és gyorsított támadásai következtében számos norvég csapatot hódolt be és adta meg magát. Sok ágyú, nagymennyiségű lőszer, harci kocsik és repülőgépek kerültek a megszállók kezébe.

Miközben szárazon és vizen, valamint a levegőben a harcok teljes erővel folynak, a közeli Svédországban a helyzetet tárgyaló sajtóhangok megállapítják, hogy Svédország sohasem engedheti meg egyetlen hadviselő félnek sem területein való átvonulást és leszögeznek a lapok, hogy Svédország mindenkor kész határait véraldozatok árán is megvédeni.

A német lapok vitába szálltak a svéd megnyilatkozásokkal, mivel előre ennek a kezdődő sajtóháborúnak kimenetele ismeretlen, azonban megállapítható, hogy Svédország minden eshetőségre felkészülten várja az elkövetkezendő eseményeket.

A háborus helyzetről érkezett legújabb jelentések közlik az Aftenbladet című lap tudósítása alapján, hogy a Memel környéki kikötőkben, a német véderők nagy csapatösszevonásokat eszközöltek, muniációt halmoztak fel polgári személyeknek tilos ezeket a katonai gócpontokat látogatniok. A Balti-államok állásfoglalásával kapcsolatban, azt írja a lap, hogy a Baltikum országai nyugodtan várják a fejleményeket, mert biztosak abban, hogy az előkészületek nem ellenük irányulnak.

Német részről a norvégiai helyzetet egyébként hivatalosan Diettrich birodalmi sajtófőnök ismertette, aki a külföldi újságírók előtt kijelentette, hogy

valamennyi partraszállásra alkalmas kikötő a németek kezén van és az expedíciós angol-francia haderő csupán a norvég part legjárhatóbb és katonailag számba nem vehető részén ért szárazföldet.

A német utánpótlás százszázalékgig biztosított, nem úgy az angoloké, tekintettel arra, hogy a német tengeri és légi haderő úgy a csapat szállítást, mint az élelmiszer utánpótlás Norvégiába való juttatását meggátolja.

bát dobtak le különböző katonai pontokon. Azokban a falvakban, ahol angol katonaság helyezkedett el, tüzeket idéztek elő. A bombaas pályaudvar lángokban áll. A megfigyelők jelentése szerint az angol csapatok az erdőkben kerestek fedezéket. A brit hadoszlopok előnyomulása most már jóval lassabbá vált, mert nagy veszteségeket szenvedtek.

parok főparancsnoka felszólította a város lakosságát, hogy a legrövidebb idő alatt hagyja el a várost, mert megkezdődik a támadás a tengerről, a levegőből és a szárazföldről a város ellen. Arról még nem érkezett híradás, hogy ez a támadás megindult volna. A német csapatok létszáma 1200 főből áll, ezek Narvikban helyezkedtek el, míg további 100 német katona a Grotanger-völgyében tartózkodik. (Rador.)

Stockholm. (Rador.) A norvég csapatok főparancsnoksága kedd este a következő hivatalos

DEUTSCHLAND

Utolérhetetlen minőségű kerékpár

As összes modellek szenzácios olcsó árban kaphatók

Hammer Zsigmond és Fianál Arad,

Bulevardul Regele Ferdinand 27. szám.

Jelentést adta ki: A németek folytatták támadásukat a Miöse-tó mindkét partján. A támadást tüzéségük és légierejük támogatta. A norvég csapatok az egyik ponton előretörték és maíndnem 100 németet ejtettek foglyul. A német repülőök több helyen bombázták a közlekedési vonalakat.

Francia lap értesülése a német haditengerészet veszteségeiről

Páris. (Rador.) „A német haditengerészet veszteségei” címmel cikk jelent meg a Petit Parisienben, amely foglalkozik a birodalmi kancelláriához április 19-én benyújtott német admiráltsági jelentéssel. A lap szerint bizalmas beszámolót adtak a német haditengerészetet április 17-ig ért beszétekről, amelyek a Norvégia elleni akció következményei. A jelentés szerint a Gneisenau sorhajó rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett, de nem süllyedt el, amit különleges szivattyú-készülékének köszönhet. A hajót Kielbe vontatták és három hónap alatt ki fogják javítani. A Scharnhorstot több találat érte a vízvonal alatt. Bremenhavenbe vontatták, javítása 8 hetet vesz igénybe. A nagy cirkálók közül elsüllyedtek a Blücher, a Karlsruhe, a Stuttgart és az Emden. Legénységük 230 ember kivételével elveszett. A Köln ágyul megsérült és Stettinbe vontatták, hol javítása 8-10 hetet vesz igénybe. A Leipzig könnyűhajó sérült meg. Javítása 3-5 hetet vesz igénybe. Kéne torpedóromboló elsüllyedt és három súlyosan megsérült. A torpedóhajók közül kettő elsüllyedt, egy súlyosan megsérült. Az aknakereső hajók közül három elsüllyedt.

Az angol költségvetés a törvényhozás előtt

London. (Rador.) Sir John Simon az alsóházban a költségvetési tervezet beterjesztése után ezeket jelentette ki:

— Ha az angol nép továbbra is támogatja kölcsönünket és pontosan fizeti adóját, a birodalomnak nincs mitől félni. A pénzügyi front épp úgy ellenáll, mint a hadsereg frontja a győzelemért vívott harcban.

Amlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezetője mindenben magáévá tette az adónemek felemeléséről szóló javaslatot, kivéve a posta díjszabást, mert az nem jelent túlnagy jövedelmet, viszont sok zavart okoz.

Sinclair liberális párti vezér megállapította, hogy a költségvetési tervezet bizonyítéka annak a nagy áldozatkészségnek, amelyre az angol nép elszánta magát a háború megnyerése érdekében. A költségvetési tervezet után egyhanguan elfogadták.

Duff Cooper a háborúról

London. (Rador.) A News Chronicle tengerészeti szerkesztője jelenti, hogy a világ legnagyobb öt páncélos hajója rövidesen megkezdj szolgálatát az angol haditengerészetben. A King George V., Princ of Wales, a Duce of York, a Jellicoe és Beatty hadihajók ról van szó, amelyek most végzik próbautjukat. Ezek a sorhajók óránként 53 kilométeres sebességet fejtenek ki, 10 darab 378 milliméteres és számos kisebb kaliberű ágyúkkal vannak felszerelve és 35 ezer tonna ürtartalmuak.

London. (Rador.) Duff Cooper, az admiraltás volt első lordja tegnap egy banketten, ahol Churchillt helyettesítette beszédet mondott és ennek során a következőket jelentette ki:

— Azok a fiatalok akik most indulnak háborúba, egészen más szellemben nevelkedtek, mint elődjök 25 évvel ezelőtt. Az elkeseredés hatja át őket, de elhatározásuk megdönthetetlen. A jelszó, amely szájról-szájra száll, most ez: „Sohasem szabad megengedni többé, hogy egy nemzet háborúba döntse az egész világot”.

A továbbiakban Duff Cooper az egész német nemzetet iglekésztette a történelkért.

Kopenhága. (Rador.) A Dán Távirati Iroda jelenti: Aalborg város területén átrendelték a légvédelmi készütséget. A polgári légvédelem céljaira lefoglaltak 115 autót és motorkerékpárt. A városban több iskolát további intézkedésig bezártak.

London. (Rador.) Tatsuo Kawai, akit „a japán Sumner Welles”-nek neveznek, jelenleg Angliában tartózkodik, ahol egy hónapot tölt. A japán diplomata kijelentette az újságírók előtt, hogy szorosabb összeköttetést akar létesíteni a tokiói külügyminisztérium és a külöl-

Délkelet-Európa és a Balkán helyzete

London. (Rador.) A Reuter távirati iroda jelenti: A Londonból állomáshelyeikre visszatérő angol követeik közül elsőnek az athéni angol követ érkezett meg állomáshelyére.

A követ megérkezése után azonnal jelentkezett Metaxas görög miniszterelnöknek, aki vel beható tanácskozást folytatott. Az angol követ a találkozón közölte a görög miniszterelnökkel, hogy a szövetségesek távol akarják tartani a Balkánt és Délkelet-Európát a háborúba való belesodródástól. Ha ezen államok bármelyikét mégis bekebeleznek a háborúba, nem a szövetségesek lesznek ezért a hibásak.

Az angol kormánynak az az eltökélt szándéka, hogy növeli a Balkán államok és Anglia közötti jóviszonyt. Kereskedelmi tekintetben Anglia nagy arányokban kiépíti összeköttetéseit a délkelet-európai államokkal.

Belgrád. (Rador.) A Pravda szerint valószínű az, hogy május végén Belgrádban kereskedelmi tárgyalások kezdődnek Amerikával és Angliával.

Páris. (Rador.) A francia lapok nagy cikkekben foglalkoznak a Balkán helyzetével s egyönte-

dön levő japán diplomáciai megbízottak között. Közben alkalma volt számos országot felkeresni és különböző személyiségekkel beszélgetést folytatni.

Tatsuo Kawai eddig Észak- és Délamerikát, Olaszországot és Franciaországot látogatta meg. Angliából pedig tovább indul Hollandia, Belgium, Németország, a balkáni államok és Oroszország meglátogatására.

Kanada kormányelnöke kihallgatáson volt Rooseveltnel

Warm Spring. (Rador.) Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke kedden Warm Springben érkezett. Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke azonnal kihallgatáson fogadta Kanada miniszterelnökét. A kihallgatással kapcsolatban Roosevelt elnök felhatalmazta titkárát, hogy közölje a sajtó munkatársaival.

Mackenzie King látogatásának nincs politikai jellege és a találkozás során nem tárgyaltak sem az Egyesült-Államok, sem Kanada politikai helyzetéről.

Roosevelt és Mackenzie King mintegy 30 éve jó barátságban élnek és Kanada miniszterelnöke minden év tavaszán az Egyesült-Államokba utazik és felkeresi Rooseveltet.

Itten megállapítják, hogy a helyzet lényegesen javult a legutóbbi napok óta. A Temps a balkán helyzettel foglalkozó cikkében megállapítja, hogy a Balkán felett a légkör határozottan javult.

Szófiából jelentik: Boris király kihallgatáson fogadta Anglia szófiat meghatalmazott miniszterét, aki résztvett a londoni délkelet-európai angol követeik megbeszélésén. (Rador.)

Miért tartóztatták le Sztoladinovics volt juoszláv kormányelnököt

Belgrád. (Rador.) Az Avala ligynökséget felhatalmazták arra, hogy a leghatározottabban cáfolja meg azokat a bizonyos külföldi forrásokból terjesztett híreket, amelyek szerint a Sztoladinovics ellen fogantatott rendszabályok külpolitikai indítókokra vezethetők vissza. Mint már hivatalosan közölték most is megállapítják, hogy Sztoladinovics ellen az állam biztonságának védelméről szóló törvény értelmében indult meg az eljárás, mert lehetetlenné akarták tenni a kormány külpolitikája elleni akciót.

Markovics miniszter nyilatkozata a magyar—jugoszláv barátságról

Belgrád. A Politika című lap vasárnapi száma közli azt a nyilatkozatot, amelyet Markovics Lázár dr. még Budapesten adott a lap tudósítójának.

A miniszter mindenekelőtt hangoztatta a Jugoszlávia és Magyarország közti sürűbb érintkezés szükséges voltát. A még függőben levő kérdések megoldása — mondotta — és a délkelet-európai nemzetek együttműködése terén a magyar—jugoszláv kapcsolatok igen fontos szerepet játszanak. A magyar—jugoszláv viszony teljesen új alakot öltött és Magyarországon szinte álláspontot foglalt el Jugoszlávia iránt. Budapesttől különben teljes a nyugalom. Magyarország a nemzetközi politika szempontjából bizakodóan néz a jövőbe, sehol semmitéle idegesség nem tapasztalható.

A miniszter elmondta végül, hogy meghívta

Felteg yverzett kereskedelmi hajók nem közlekedhetnek a román Dunarea-szakaszon

A légiügyi és tengerészeti minisztérium rendelkezése értelmében a jövőben a feltegyverzett kereskedelmi hajók a Duna romániai szakaszán csak abban az esetben folytathatják útjukat, ha fegyvereiket Sulhán, vagy Báziason leadják municióikkal együtt. Ez a határozat a Monitorul Oficial április 20-iki számában jelent meg.

BUCURESTI. Mironescu királyi tanácsos szerdán reggel Párisba utazott.

BUCURESTI. Galati, Braila és Constanta kikötőiben jelenleg négy hajót raknak meg búzával. Ez a bu-

zamennyiség kiegészítése annak a 9000 vagon gabonának, amelyet a nemzeti szövetségi hivatal Angliának adott el. A Németországgal előzőleg kötött szerződés értelmében nagyobb mennyiségű buza most van tárolás alatt Turnu Severinben.

BUCURESTI. A constantai kikötőbe Olaszországból 300 ezer kilogram gyapot érkezett, amely most van vámolás alatt. Est a mennyiséget a szövetségesek a falusi lakosság rendelkezésére bocsátják.

Páris szerint:

Olaszország és a szövetségesek között
enyhült a feszültség

Páris. (Rador.) A Le Temps római tudósítója szerint az a részben mesterségesen létrehozott feszültség, amely bizonyos idő óta a szövetségesek és Olaszország viszonyát jellemezte, a legutóbbi 48 óra óta csökkent és római diplomáciai körökben arra számítanak, hogy ez a megnyugulás fokozódni fog. Róma alapításának évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken elhangzott beszédek nyilván hozzájárultak a megnyugulásnak. Olasz részről semmilyen azonnali beavatkozásról nincs szó. A világkiállítás munkálatai tovább folynak és ugyálszik Rómában viszonylag nyugalmas periódus kezdődik.

A Petit Journal mai számában az egyik francia képviselő ír vezércikket, amelyben a földközi-tengeri megegyezés mellett tör lándzsát és úgy véli, hogy Párisból Rómába a legbiztosabban Madridon keresztül vezet az út.

Róma. (Rador.) Farinacci államminiszter Róma alapításának emlékünnepe beszédet intézett a kremonai munkásokhoz:

— Olaszország lábhoz tett fegyverrel várakozik — mondotta a miniszter. — Nem akar semmiféle vitát és azt kívánja, hogy az olasz nép vezére köré tömörüljön s így nézzen szembe minden várható eseménnyel. Mindenütt az a kérdés: beavatkozik-e Olaszország a háborúba? A választ a Duce fogja megadni. Ha ez a viszály kiterjed és ha Európa térképén újabb változások történnek Olaszország nehezen maradna kívül a háborúból. Ha a Duce úgy akarja, úgy készek vagyunk harcolni — fejezte be beszédét a miniszter.

A fascista kamara költségvetési vitája során felszólalt a népművelési miniszter, aki az olasz újságíró szervezet elnöke is és beszédében többek között ezeket mondotta:

— A fascista sajtó az igazság legtisztább

Moszkva felülről semleges álláspontot foglal el

Stockholm. (Rador.) A Stockholms Tidningen moszkvai tudósítójának jelentése alapján közli, hogy a szoviet sajtó, amely eleinte heveselte Norvégjának a németek által történt megszállását, most már sokkal hidegebben foglalkozik ezzel a ténnyel.

Az orosz lapok most már a német hadijelentéseket sem közlik részletesebben, mint az angolokét. A lapok állásfoglalása teljesen semleges. Ugyancsak a svéd lap munkatársa közli, hogy Szovjetország az utóbbi időben rendkívül nagy barátsággal viseltetik Belgium irányában. A lap tudósítója szerint ezt a barátságot az angol politika indította meg, hogy ezáltal igyekezzék elválasztani Oroszországot Németországtól.

A Kreml — írja a lap. — a diplomáciai csaták középpontjába került és Stalin és Molotov jelenleg abban a kedvező helyzetben vannak, hogy előnyöket húzhatnak a jelenlegi helyzetből.

Ezzel kapcsolatosan érdekes az a cikk, amelyet az Observer diplomáciai szerkesztője az európai helyzetről írt, s amely a következőket tartalmazza:

„A szövetségesek által eddig elért legfontosabb eredmény az, hogy a többi semleges államok, amelyek szintén áldozatul eshetnek a nemzeti szocialista törekvéseknek, végre elhatározták, hogy lépéseket tesznek, még mielőtt az későnek bizonyulna. A „Quislingek“ eltávolítása határozott formát nyert. A semlegesek megértették, hogy a nemzeti szocialistáknak nincs több reményük arra, hogy Norvégiát aláaknázzák és ellenállását megtörték, tehát nagyarányú védekezési akcióba kezdtek.

„Másik jelét annak, hogy a diplomáciai áradata Németország ellen fordult, az angol-szovjet orosz kereskedelmi tárgyalások képezik. Különös fontossága van annak, hogy a szövetségesek megakadályozzák Németországot abban, hogy a Szovjetuniót nerversanvagszükségleteinek kielégítésére, valóságos gyarmatként felhasználhassa. Ugyálszik, a szovjet orosz hadiműveletének az a

tükre. Ezt a ténnyt tekintetbe kell vennünk azoknak, akik külföldön „területen kívül“ lapot keresnek. (Az Osservatore Romano-ra célt az a miniszter), abban a hitben, hogy ebben oly értesüléseket találnak, amelyek a fascista újságokban nincsenek. (Rador.)

„A német—olasz barátság szilárdabb, mint bármikor“

Zürich. (A Timpul tudósítójától.) A Hamburger Fremdenblatt című újság vezércikkben foglalkozik a német—olasz viszonyval. A lap megállapítja, hogy a német—olasz viszony szilárdabb, mint bármikor máskor. A két nemzet érdekei azonosak és közeledik egy „katonai bajtársiasság“ pillanata. A német—olasz szövetség eddigi alakulása és a katonai vezetők közötti állandó kapcsolatot mutatja, hogy milyen irányban fejlődhet ez a szövetség. Né-

metország fegyvert ragadott, hogy megvédje az európai kontinensen életterét. Olaszország számára is elérkezik majd a pillanat, amikor meg kell védeni a Földközi tengeri életterét.

célja, hogy bebizonyítsa a világ előtt, mi szerint Oroszország nem kíván Németország szövetségesevé válni.“

Ugyanakkor leszögezik, hogy a Törökország ellen a rádió és a sajtó útján indított szovjet-

El akarták lopni az U. S. A. légihaderejének legújabb célzókészülékét

Washington. (Rador.) A virginiai Quantico hadihajó-támaszponton el akarták lopni az amerikai bombavető repülőgépek legújabb célzó készülékének terveit, amelyeket a legfejlettebben őriznek. Az őrszem észrevett egy embert, aki a hangár vas-

ajtáját különleges készülékkel akarta felválni, hogy behatoljon. Rájött és a betörő megsebesülve elmenekült. Hivatalos helyen megragadták minden felvilágosítást erről az esetről.

„Az Egyesült-Államoknak tüggetlen és nyugodt Kinára van szüksége“

Washington. (Rador.) Pittmann szenátor, a külügyi bizottság elnöke kijelentette, hogy olyan flottára van szükség, amely önmagában is megvédheti a Csendes-óceán amerikai érdekeit. A beszédből arra következtetnek, hogy

Pittmann szenátor be fogja jelenteni újabb hadihajók építésének szükségességét, aminek következtében nagyobb hiteleket kell majd igénybevenni.

mert az eddig megszavazott összegek csak 240 ezer tonna ürtartalmu hadihajók építésére elegendőek.

Washington. (Rador.) Taussig tengernagy, az amerikai tengeri haderő parancsnokhelyettese a szenátus tengerészetiügyi bizottsága előtt kijelentette, hogy

a távolkeleti helyzet fenyegeti az Egyesült-Államok nemzeti érdekeit, mert az USA-nak független és nyugodt Kinára van szüksége és nem szükséges, hogy abba a helyzetbe kerüljünk — folytatta a tengernagy — hogy erve dúl kelljen harcolnunk Japán ellen. Franciaország, Anglia és Hollandia részt kell hogy vegyen azokon a tárgyalásokon, amelyek arra vonatkoznak, hogy az Egyesült-Államok a Csendes-óceánon lévő tengerészeti támaszpontjaikat nyugodtan használhassák.

Cordell Hull külügyi államtitkár figelmét felhívták Taussig tengernagynak a szenátusi tengerészeti bizottság előtt elmondott beszédére, amelyben a tengernagy a Japán elleni háborút, mint elkerülhetlent jelölte meg. A külügyi államtitkár a következőket jelentette ki:

A HABZÓ FOGPÉP

orosz támadó hadjárat az utóbbi időben megszűnt. Ugyanakkor Oroszország és Jugoszlávia között megindultak a kereskedelmi tárgyalások.

Tokió hárommillió dollárért vásárolt
petroleumterméket Mexikóból

Mexiko. (Rador.) A Reuter-ügynökség tudni véli, hogy Japán három millió dollár értékű petroleumterméket vásárolt Mexikóban.

Japán—holland megegyezés
a hollandindiai gyarmatokról

Tokió. (Rador.) A japán kormány hivatalos jelentést adott ki a Japán és Hollandia közötti diplomáciai megbeszélésekről Hollandia indiai státus quóját illetően. A hollandiai japán követ tárgyalásokat folytatott a holland külügyminiszterrel és kifejtette Japán álláspontját ebben a kérdésben. Van Kleffen holland külügyminiszter kijelentette, hogy Hollandia méltányolja Japán álláspontját és a holland kormány nem gondol arra, hogy Hollandiát bármely más állam védelmé alá helyezze. Hollandia tokiói követe felkereste Arita japán külügyminisztert és megerősítette a japán követ hollandiai tárgyalásait.

— Az amerikai kormány pontosan körvonalazott külpolitikai irányelveket vall és Taussig tengernagy nyilván saját egyéni véleményét ismertette.

Pápai konzisztóriumra
és új bíborosok kinevezésére
várnak a Vatikánban

Vatikánvárosból jelentik: Itteni körökben arról beszélnek, hogy a Szentatya legközelebbi konzisztóriumot tart és ezen a konzisztóriumon új bíborosokat fog kinevezni a megüresedett helyekre. Jelenleg 14 bíborosi státus vár a betöltésre. A betöltést nem annyira számuk, mint fontosságuk teszi szükségessé.

Verdier bíboros-érsek halálával megüresedett ez a státus is, a hagyomány szerint pedig a párisi érsekség nem szokott sokáig az új utódra várni és az új utódnak kevéssel utána átadják a bíborosi kalapot. Verdier bíboros-érsek egy hónapja kinevezése után lett bíboros. Ezenkívül a csikágói és newyorki érsek, az északamerikai püspöki kar két legkiemelkedőbb alakja, még nem kapták meg a bíborosi kalapot, pedig ez a két érsekség is rendesen bíborosi méltósággal jár. Az elkövetkező konzisztóriumon kapná meg a bíborosi kalapot a san-franciskói érsek is.

A bíborosságra jelölt érseken kívül több magasrangú prelátus nevére emlegetik még a bíboros-jelöltek között. Így a Szeantszék braziliai, olaszországi, belgiumi és németországi követeit.

Bismarck német kancellár leghíresebb kémnöje,

aki a párisi Elysée-palotában is megjelent

A nők általában két okból kémkedtek: vagy pénzért, vagy teljes hazafiságból. Az a nagy és híres kémnő azonban, akinek szenzációsan érdekes történetét most ismertetjük, kanatikus gyűlöletből kémkedett Németország javára Franciaország ellen, mert, mint látni fogjuk, a franciák női büszkeségében sértették meg. Lachmann Teréz pályafutása tehát már csak ezért is egyedülálló a női kémek rendkívül érdekes történelmében s így zajos élete és működése egészen rendkívülien érdekfeszítő.

Lachmann Teréz a 19. század legszebb és legérdekesebb asszonyai közé tartozott, akinek szemei Bismarck kijelentése szerint „csodás fényben tündököltek”. Termetét egykori hitelt érdemlő leírások „annyira kigyózóan karcsunak találták, hogy egyik percben alacsonynak vagy közeperteműnek, a másikban magas nyulánknak tünt fel.”

— Ez a nő — jegyezte meg róla III. Napoleon császár — minden bizonnyal meghódítja

„Németország és Franciaország között előbb-utóbb kenyértörésre kerül a dolog”

November 2-án éjjelkor egy mélyen lefáradt hölgyet vezettek a legnagyobb titokban Bismarck elé, aki nyájas hangos így fogadta Lachmann Terézt:

— Vegye le kérem fátylát és kalapját, hiszen — tette hozzá huncutkás mosollyal a kancellár. — hátha nem is a remek Teréz ül velem szemben? Arról van szó, hogy Németország és a franciák között előbb-utóbb kenyértörésre jut a dolog... Hireim vannak arról, hogy a francia hadsereg szel leme nem jó... Ön nemde ért engem? Önre hárul a feladat, hogy itt tisztán lássunk, mindent... Ön gyönyörű, okos, szereti a nényt is? Nemde, asszonyom?...

De a vaskancellár ez esetben nem jól fogta meg a dolgot! Teréz megvető mosoly kíséretében ezt felelte:

— Bármennyire is megtisztelő excellenciád ajánlata részemre, nem vállalom a feladatot... Lachmann Teréz, hár szegény és becsületes, de... pénzért semmire sem vállalkozom...

Igy az audlencia váratlan rövid ideig tartott és Teréz eltávozott...

A porosz vezérkar vezetőit azonban még fájóalmasabban érintette Teréz eltűnése Berlinből. Amikor pedig megtudták, hogy a szép asszony Párisban tünt fel, egyenesen Németország elleni kémkedéssel gyanúsították.

De Lachmann Teréz a francia vezérkarnak sem kémkedett. Eszébe sem jutott! Sőt! Szíve szavára hallgatva, menyasszonnyá lett a 19. század egyik legnagyobb zongoraművésznének, egy Hertz Henrik nevű urnak. Itt kezdődött Teréz, de talán azt mondhatnám, Franciaország sorsának is változása.

„Sajnálom, Madame, ön nem léphet be”

1869-et írjuk. III. Napoleon udvaránál fényes fogadást tartanak, amelyre természetesen Hertz is hivatalos volt. Az Elysée-palota aranyportálja előtt sorban torpannak meg a szebbnél szebb fogatok és paripák. Egy arany küllös, remek orosz trapperek által vont elegáns fogat áll most meg a bejárat előtt. A keresztbefont karu livrés Inas gyorsan leugrik a bakról és feltűnő élénk mozdulattal, mintha sietne, az Elysée-palota portásának orra előtt kinvittja a kocsi ajtaját, amelyből először Hertz száll ki, majd Lachmann Teréz. Alig léptek be a kapun, egy francia vértestiszt lépett hozzájuk és a zongarművészt félrevoáva, valaminél fülebe sugott. Teréz, az asszonyok hatodik érzékével tüstént megneszezte, hogy itt valami „nincs rendben” és a tisztától kért felvilágosítást. Ez elég ridegen, csupán ezt mondta neki:

egész Franciaországot. A francia császár ekkor még nem tudta, nem is sejtette, hogy milyen, a franciákra nézve milyen lealázó körülmények között vonul be majd Lachmann Teréz az Elysée-palotába.

Férfiének durvasága elől Moszkvából, ahol tíz évet töltött, Berlinbe menekül, ahol rövid idő alatt lábai előtt hevert a „felső tízezer”. Kiséretében a születési, szellemi és pénzügyi tokrácia egyaránt feltalálható volt, míg később a porosz vezérkar vezető tisztjei is úgyszólván állandó társául szegődnek.

Amikor 1867-ben a német külpolitika arról értesült, hogy Franciaország állami gépezete „akadokzik”, Bismarck elhatározta, hogy egy igen intelligens, olyan megbízottat küld ki Párisba, aki tisztán lát és aki rövid idő alatt számot adhat a francia hadsereg teljesítőképességéről. A választás Lachmann Terézre esett, akit 1867. őszén a „vaskancellár” magához kéretett.

— Sajnálom, Madame, ön nem léphet be, parancsom van rá...

E kijelentést drámai jelenet követte: Lachmann Teréz egy pillanatra elsápadt, majd alkába harapva, de most már lángoló arccal és szemmel végigmérve a tisztet, hangosan ezt felelte:

— Jól van uram! Tudomásul veszem, de — és most jól figyeljen. — nemsokára eljön az óra, amikor Lachmann Terézt itt, mint kitértetett magas vendéget fogják fogadni.

„Mától fogva önöké vagyok, Bismarck...”

E perctől fogva Teréz szótlanná vált, napról napra jobban emésztette magát, mind ingerültebb lett, de egyelőre nem cselekedett, csak várt, egyre várt. A bosszu gondolata ölte, kínozza, emésztette, avagy éltette, addig-addig, amíg egy szép napon tettekre határozta el magát.

Hertz Henriket elhagyta, mert, bár szerette, de hatalmas bosszujának eszköze ez a polgári származású ember nem lehetett. Titokban levelet írt Bismarcknak, amelyben felajánlotta szolgálatait Németországnak, hogy Franciaország ellen kémkedjék... — Most már — írja levelében — láthatja Kegyelmes Uram, hogy Teréz nem pénzért dolgozik, hanem sokkal nemesebb célok eléréseért... Napoleonnak el kell tűnnie, Franciaországnak tönkre kell mennie, a francia legyvereknek végleg el kell nemulniük és a német ágyuk dübörgésének hangjára fel kell, hogy riadjon minden francia csecsemő... Mától fogva Önöké vagyok, nagy Bismarck...

E naptól fogva Lachmann Teréz szorgalmasan küldözte jelentéseit Berlinbe, természetesen a legnagyobb titoktartással. Berlin és a vezérkar napról napra tisztábban látta, hogy Franciaország egyre hanyatlak, pénzügyei romlanak és hogy hadserege nem elég erős. Napoleon pedig nem törődik a francia kémkedés fejlesztésével és az ellenséges kémkedés megakadályozásával. Lachmann Teréz új életre talált. Jókendő lett, előkelő francia társaságokat látogatott, sokat hallott és látott és meglehetősen dörzsöltgerte bársonyos kis kezeit. Tudta, érezte, hogy

közeleg a bosszu órája, amelyért élt és dolgozott.

Az év végén egy Donnersmarck nevű német gróf érkezett Párisba, egyelőre mint magánember. Ez a mágnás azzal dicsekedhetett, hogy Párisban, a Bois de Boulogne utjain az ő lovai és fogatai „vitték a pálmát ugy szépség, mint jeljesítőképeség tekintetében.” A francia arisztokrácia megdöbbenéssel látta a ragyogó, elegáns fogatokon a gróf mellett Lachmann Terézt, aki nemsokára menyasszonnyá lett a grófnak.

Ettől kezdve Donnersmarck gróf is „melegesen érdeklődött” a francia hadsereg erejéről, összeállításáról és a császár terveiről. Az időközben diplomatának kinevezett gróf könnyen szerezhette meg efaíta értesüléseit, mert hiszen mint diplomata, területenkivüli jogokat élvezett.

„Piac a német acélárak részére megletemve”

Ilyen előzmények után következett el 1870 július 9-ike, amikor Beneditti, Franciaország követe, Ems fürdőhelyen meglátogatta I. Vilmos porosz királyt és megkérte, ne engedje meg Lipót herceg jelölését a spanvol trónra. A sors különös szeszélye folytán éppen e napon kapott Teréz egy csomagot Berlinből, amelynek tartalma 9 darab zászló volt a német színekkel. Teréz ezeket a zászlókat a Donnersmarck-palotába vitette azzal az üzenettel, hogy ezeket tartsák készenlétben... és pár napra rá, július 13-án amikor Bismarck Moltke és Roon tábornokok társaságában ebédelt, a következő tartalmu táviratot kézbesítették neki:

„Piac a német acélárak részére megletemve, küldemény jöhet. Late.”

Jól tudjuk, hogy a német „acél” a porosz herceget jelentette, az aláírás pedig Lachmann Teréz. Nemsokára kitért a háború.

A kormány az Elysée-palotában tartozik elégtételt adni...

1871. telén, egy igen szigorú téli napon, az Avenue de Champs Elysée-palotának ablakai mind zárva maradtak. A Párisba bevonuló német katonák lépteinek dübörgésére csak egyetlenegy palota ablakai nyitak meg, a Donnersmarck gróf házában. A felvirágozott nagy erkélyen, teljes német gárdaukánussal diszben, karján menyasszonnyával, Lachmann Terézzel, Donnersmarck állott. Teréz a saját kezüleg német zászlódiszbe vont erkélyről lekesen dobálta meg Nizzából hozott szegfűkkel és vérvörös rózsákkal a német vitézeket. De az ő órája még most sem üdött!

A nagy német bevonulás napján délelőtt tartották meg a fényes esküvőt, amelynél Donnersmarck tanú Hohenlohe herceg német nagykövet és egy portugál herceg voltak. Este, amikor a „La Perichole” színházban megjelentek, a franciák felismerték Terézt és ganvos hangon kritizálták. Ennek az lett a következménye, hogy Hohenlohe herceg a „Quai d'Orsay”-tól azonnali elégtételt követelt. A francia külügyminiszter sajnálatát fejezte ki ugyan az eset fölött, de... Teréz, nem feleltve el a multat, egy, a diplomácia történelmében addig talán váratlanul álló elégtételadás követelésére vette rá Hohenlohet:

„A francia kormány még ma este, illetve éjszaka az Elysée-palotában tartozik tényes elégtételt adni Donnersmarck grófnak.”

És Lachmann Teréz, a nagy és híres német kémnő, akit pénzzel nem lehetett rábírní arra, hogy kémkedjék, de aki sértett női büszkeségében bosszúból és mint láttuk, eredményesen vállalkozott arra, elérte azt, amit akart, amiért élt és ami után vágyódott. Esküvőjének napján, a dicsőséges német legyverek oltalma alatt bevonult a franciák uralkodói palotájába, az Elysée-palotába, oda, ahonét egykor kintastították. (Ny. L.)

CORSO hozza husvétkor a slágerek slágerét. — 2 évig készült, 2 millió dollár költséggel a világ legszebb és legjobb hangu énekes párjának:

Hajmássy Ilona és Eddy Nelson-nak

tündöklő filmje, a „BALALAJKA” A cári Oroszország ténye, pompája és romantikája.

Jegyelővétel!

Árvizveszély a Dunarea-delta környékén

Bucurestiből jelentik: A görög lobogó alatt haladó gabonát szállító Marjonga nevű hajó ki akarta kerülni a mögötte jövő olasz lobogó alatti Boszfor nevű hajóval az összeütközést. Közben a Marjonga hibás mozdulatot végzett és a Sulina-csatorna kijáratától két kilométerre zátonyra futott a Duna folyására keresztre. Zátonyra futott a Boszfor nevű hajó is.

A két hajó elzárta a Sulina-csatorna vizét és így az előtűtte a sulinai kikötőt.

Jelenleg még mindig két hajó a zátonyokon nyugszik.

Tulcea. A Dunadelta vizállásának emelkedése következtében sok helyen árvíz keletkezett.

Nyoc fau teljesen víz alatt áll. A vetések elpusztultak, a kár 5 millió lei, 1200 családot ki kellett lakoltatni. Lascar Catargiu faluban a víz 2 méteres. Öreg emberek elbeszélése szerint 40 év óta nem volt ilyen árvíz. Tulcea városában a töltes felső széléig emelkedett a víz, sőt már a központi parkba is behatolt.

Dâmbovitamegye legnagyobb részében hatalmas felhősápadások voltak. Több helyen jég is

minden kávénál nélkülözhetetlen!

esett. Dumitru Marin házába villám csapott és a négytagú család súlyosan megsérült, másik vilám Jarca Mariát érte, amikor háza előtt tilt. Az asz-szony szénnégett.

kell megszerezni. Ha valamennyi miniszterium megtagadta a kérés elfogadását, azt a belügyminiszter is visszautasítja. Abban az esetben, ha az illetékes miniszteriumok a kérést elfogadják, a belügyminiszternek még mindig joga van visszautasítani azt, ha a rendfenntartási és állambiztonsági érdekek úgy kívánják.

A foglalkozásnélküliek kérését a Románia és más államok közötti megegyezések értelmében oldják meg.

9. SZAKASZ. Minden érvényes okmányokkal és vízummal az országba belépő idegen köteles a vízum lejártakor elhagyni az országot. A vízum idején túli meghosszabbítását csak egészen kivételes esetekben adnak s kizárólag a belügyminiszter.

10. SZAKASZ. A rendőrzéigazgatóság s a fővárosi rendőrségek hetenként táblázatot készítenek a szabadfoglalkozásuk és a foglalkozásnélküliek számára az engedélyekről, amelyeket benyújt a belügyminiszternek. A táblázat rovataiba be kell vezetni az idegenek nevét, címet, állampolgárságát, nemét, korát, vallását, az országba való belépés időpontját, a foglalkozást, a kérés benyújtásának számát, az engedélyezett tartózkodási időt s az erről szóló közlés számát és idejét.

11. SZAKASZ. A belügyminiszter előző rendeletével létesített miniszterközi bizottság tovább működik a belügyi államtitkár vezetésével és tagjai a belügyi, munkaügyi, nemzetgazdasági és külügyminiszteriumok vezértitkárai. A bizottság titkára a rendőrzéigazgatóság állambiztonsági osztályának igazgatója.

12. SZAKASZ. Ez a bizottság vizsgálja át a fenti táblázatokat s a kérések megoldására vonatkozó különböző panaszokat.

Az aradi rendőrség egyébként felszólítja az érdekelteket, hogy mindenben alkalmazkodjanak a fenti rendelkezésekhez, mert kihágás esetén rendkívül szigorúan járnak el.

Ghelmegeanu belügyminiszter nagyfontosságú rendelkezése az idegenellenőrzésről

Megszigorították az idegen alattvalók tartózkodási engedélyeinek kiadását — Közvetlenül a belügyminiszter dönt minden kérés ügyében

Bucuresti. Ghelmegeanu belügyminiszter az alábbi rendeletet adta ki az idegenek ellenőrzésére vonatkozólag:

1. SZAKASZ. Az országban tartózkodó idegenek ellenőrző szolgálat a rendőrség vezérigazgatósága mellett működik, a rendőrségi vezérigazgató kizárólagos és közvetlen felügyelete alatt és felelősségére, amelyet az állambiztonsági rendőrség igazgatója által gyakorol. A fővárosi rendőrségre mellett működő idegenellenőrző szolgálat a fővárosi rendőrség kizárólagos és közvetlen felügyelete alatt áll.

2. SZAKASZ. Egyszerű idegen alattvaló tartózkodási engedélyét sem fogadják el és intézik el, ha személyesen, vagy törvényes megbízottja után nem nyújtotta be, vagy aztán nem küldte az illetékes hatóságnak. (Az országban lakó idegenek számára a rendőrség vezérigazgatósága, a Bucurestiben tartózkodók számára a rendőrségre vonatkozóan). Minden olyan kérést vagy panaszt, amelyet más, mint a fentebb megjelölt személyek nyújtanak be, elintézés nélkül félreteszik s az olyan személy nevét, aki másnak a kérését adta be, egy listára vezetik rá, melyet az alábbi elnevezéssel tesznek közzé: „Azok névsora, akik kijárással foglalkoznak az idegenellenőrzési hivatalokban”.

A követségek salát alattvalóikra vonatkozó kéréseit beiktatják és hivatalosan tudomásul veszik.

3. SZAKASZ. Az idegenellenőrző szolgálatok hivatalaiban külön iktató ügyosztály működik, amely elfogad minden hasonló kérést s intézkedik a gyors megoldásra vonatkozólag. A kérésekre gyors választ adnak akár személyesen, akár postán.

4. SZAKASZ. Minden szabályosan benyújtott kérést kizárólag a belügyminiszterium intézi el a rendőrségi vezérigazgató, az állambiztonsági rendőrség igazgatója és a bucaresti rendőrségre vonatkozóan a bucaresti rendőrség igazgatója.

5. SZAKASZ. Az összes konzuli vízummal vagy más felhatalmazással az országba érkező idegenek kötelesek érkezésüktől számított 24 órán belül még abban az esetben is, ha 8 napnál többet nem tartózkodnak az országban, akár személyesen, akár a szállodaportások útján, vagy a befutott szobák tulajdonosai útján bemutatni utleveleiket városokban a rendőrségeknek, községekben pedig a közigazgatási hatóságoknak. Mindazokat, akik nem alkalmazkodnak ehhez a rendelkezéshez kiutasítják az országból.

6. SZAKASZ. A szállodaportások, valamint az olyan főbérlek, akik szobát adnak ki idegen számára, mindaddig, míg meg nem állapítják, hogy az idegen alattvaló rendelkezik az érkezésnél megszerzendő rendőrségi látványossággal nem adhatnak szállást. Mindazoknak a szobák kiadására vonatkozó engedélyét, akik nem alkalmazkodnak ehhez az intézkedéshez, visszavonják. Az idegen alattvalók kötelesek elutazás előtt is láttamoztatni utleveleiket a rendőrségen. A rendőrségről táviratilag jelentik ezt az idegen által megjelölt kilépési határállomásnak, hogy megállapítsák az országból való távozást. Az idegen alattvalók rövid időre sem hagyhatják el a várost rendőrségi bejelentés nélkül s indokolniuk kell utazásuk célját. Akik ezt az utasítást nem tartják be, azokat azonnal kiutasítják.

7. SZAKASZ. A határrendőrségek kötelesek naponta kimutatást készíteni a belépő és kilépő utasokról, amelyekben feltüntetik azok neveit, állampolgárságát és az összes szükséges adatokat az erre vonatkozó utmutatásoknak megfelelően. A városi rendőrségek hasonló kimutatásokat készítenek az érkező és elutazó idegenekről. A szolgabírók és csendőrségek ebből a célból együttműködnek a rendőrséggel s a szükséges adatokat rendelkezésükre bocsátják a napi kimutatás elkészítéséhez.

8. SZAKASZ. A belügyminiszter az alábbi feltételek mellett ad tartózkodási engedélyt az idegen alattvalóknak:

SZABADFOGLALKOZÁSUK:

A munkaügyi miniszteriumtól függő szabadfoglalkozásuknak meg kell szerezniük ettől a miniszteriumtól az előzetes engedélyt foglalkozásuk gyakorlására. A más osztályokba tartozó szabadfoglalkozásuknak az illetékes miniszterium engedélyét

Holnap nyitlik meg a budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelentik: Holnap pénteken, április 26-án nyitlik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár, hogy 11 napon újra találkozóhelye legyen nyolc ország kiállítóinak és Közép- és Kelet-európa nemzetközi látogatóinak.

A Városligetben rendezett felépült a Vásárváros, ezúttal mind hatalmas csarnokokból, többemeletes magas üvegpavilonokból nem kevesebb mint három mozgósínházzal, két dívjátszószínházzal, antennával, külön vasúti vágánnyal, külön postahivattal, tűzoltósággal, mentőkkel, széles utakkal, óriási terekkel, szóval igazi, teljes város.

Már az áru, a kiállítási tárgyak tömege is mind ott van a maga helyén s a kiállítók az utolsó simításokat végzik büszke standjaikon. Itt-ott már világosan látható egy-egy érdekes szenczió. A dohányjüvedék hatalmas pavilonja, teljesen berendezett cigarettagyár. Itt a közönség személtárára kerül a BMV—Memphis cigarettát, amelyet a maga egész finom minőségével kedveskedésnek szántak a vásár látogatói részére. Az egyik helyen egyszerű ember, egy vidéki szerep próbálja a vásáron bemutatásra kerülő tájalmányát, amellyel a „hörbölés” sikerült kiküszöbölnie. Hörbölésnek

hívják az utasok azt, amikor a motor részére nem egyenletesen adagolják a gázt, aminek következménye a motor ugrása. De ez a tájalmány még azt is megakadályozza, hogy az autó vezetője — ami bizony gyakori eset — a fék helyett ne a gázpedálra taposson bele. A Vásár közepén, ahogy az egy ilyen nagy urhoz illik, külön hatalmas épület trónol: a Pénz. A takarékpénztárak és bankok közös csarnoka ez, ahol minden pénzügyben rendezésére állanak a közönségnek.

Ahány lépés a vásár óriási területén, annyi meglepetés vár a közönségre, de a legfontosabb természetesen mégis csak nyolc ország ipari termékeinek bemutatása és meg kell állapítani, hogy ez a vásár ennek a hivatásának mindenben meg is felel.

Április 6-án este zárul az idei Vásár, a látogatóknak tehát legkésőbb e nap déli 12 óráig kell megérkeznie Budapestre, ahonnan utazásuk alatt még három kedvezményes áru utazást is tehet bármely vidéki állomásra és vissza. A féjártó utazást és az olcsó vízum megszerzését biztosító vásárigazolványt az utolsó percig árusítja minden utazási és menetjegyjroda fiókja.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM: 20-10

Ma nincs előadás!

Vasárnap premier!

Szivek muzsikája

(Greta karrierje)

E filmnek azért esz nagy sikere... mert a közönség meg kell hogy érrezze, mi a, amikor a kedvence Sonja Henie mellé Tyrone Power-t adták, a ragyogó énekes Rudy Valée t és hozzá Irving Berlin gyönyörű muzsikát.

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-61. Sürgőnycim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Égész évre ... 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre ... 420 || Egy hó: apra 70

„Fegyverek közt muzsák”

Ötven író és újságíró írásainak Almanachja, Gara Ernő dr. szerkesztésében

A szerkesztői szoba asztalán új könyv fekszik. Címlapján menekülő katonák és robogó tankok között írógepen kopogó, fúrge ujjak láthatók és az írógép kéziratán a sokatjelentő könyvcim: „Fegyverek közt muzsák”.

Ötven erdélyi író és újságíró lép a porondra ebben a könyvben, Erdély írói-dárdájával és írógép-fegyverrel küzdő reprezentatív harcosai. Kiállították, írták és ezzel bebizonyították — amit egyébként a cím is kiemelt — hogy a háborús halálkorában is élnek, virulnak a muzsák és talán még serkentőbben készítenek alkotásra, mint máskor. Ötven írás hirdeti fenn a muzsák jelenlétét, félszáz válogatott kis munka harsogja túl a hirtelenek és kétkedők gunyos szavát. Azokét, akik Meseország képzeletbe vesző alakjaként fitymálják Eratót, Eurypét és társait.

„Élnek a muzsák, a háboru ellenére is” — ez a mondat vibrál ötven novella, elbeszélés, emlék, eszmefuttatás mondanivalójában. S ha korunk muzsákja csak vigyázva képes ejkerülni léghárító ágyuk üvegelt és földalatti erődvonalak mélységeit, ha csupán borotvaélen egyensúlyozva szabad élte: mégis él és habozás nélkül megteszi, hogy termékenyítő csókkal illesse jázas idők vészese sodrában küzdő kivájasztottjainak szívét.

És ugyan miről számolhat be ma, ötven szív és érlelem közül a legelőbb? Mi az, ami a legmegrázóbb, legfejedhetlenebb? Csak egy jehe: a háboru, amelyel az írók kétharmada foglalkozik. Keserűen fájdalmasan, vagy csöndes melankóliával, ahogyan ki-ké átélte az egyiket húszöt évvel ezelőtől és átélte ma a másikat.

De az ötven munka között háborumenyesek is vannak. Ezek elvezetnek országutakon, városokot keresztül Firenzébe, Nápolyba, Párisba és még a Képzelték Birodalmát is érintik. Ez a színes, művészi változatosság jellemzi a könyvet, amelynek előszavában Gara Ernő dr., a könyv összeállítója nem ok nélkül hangzott: „Egy csokot virág az erdélyi termésből 1940. tavaszán...”

Ez a háborus tavasz termelte ki ezt, az erős jóból nyíló ötven szál virágot, amelynek mindegyikében lélek lakik. Háborus nap, háborus éjszaka hőveszette s bár oda lehetne dobni ezt a virágcsokrot a hadakozó felek átlásába: békét lehető ilájuk új eszmékkal fejtené meg az acélszak alatt megmerevedett Gondolkozást. Hiszen más számdéka nem is lehet a habkönnyű peploaikban új-jászúletett modert muzsáknak, akiknek már valóban kötelességük volt, hogy másfajta fronttól jeléht tesszenek eseménnyel, mint amilyenről naptól-napra és órától-órára kapuk értesítést.

Ha pedig magunkba szívjuk ennek a virágcsokor-könyvnek illatát, talán egyet-mást jobban megértünk és vértettebb lélekkel hajadunk át a háborus tavaszról a háborus nyárba, hiszen a fegyverek között ékesen, djadajmasan, mindig ott fagyognak a muzsák: az egyetemes emberi kultúra hemtől. És akkor ragyognak a legképráztaóbban, amikor a legnagyobb szükség van rájuk. (O. L.)

— ZURICHI TÖZSDEZARLAT: Páris 8.89, London 15.69, Newyork 446.000, Brüsszel 75.00, Milánó 22.45, Amszterdam 236.75, Berin 178.00, Szófia 5.50, Belgrád 10.00, Bucureszt 2.30.

Flora (volt Reusz) jeggyár. Tel. 1141

— Argetolani Milánóban. Bucuresztből jelentik: Argetolani királyi tanácsos Olaszországba utazott a milánói vásárra. Argetolaniut írt. kereskedelmi és gazdasági miniszteri szakemberek kísérik el utjára.

— II. Carol király köszönete a NUF aradmegyei tagozatának elnöke által küldött táviratért. Radu Cornel dr., a Nemzeti Ujjászületés Frontjának aradmegyei tagozati elnöke által Öfelsége II. Carol királyhoz intézett hódoló táviratára a következő tartalmu távirati válasz érkezett: „Radu Cornel dr.-nak, a NUF aradmegyei elnökének. Öfelsége a király felhatalmazott, hogy köszönetét tolmácsoljam az Ön által kifejezésre juttatott hódolatért, amelyet az aradmegyei és aradi NUF tagok nevében küldött az eskütétel alkalmából. A királyi udvar marsalli hivatal. Constantin Flondor.” Radu Cornel dr. által küldött táviratra a következő válaszok érkeztek: „Radu Cornel dr.-nak, a NUF aradmegyei tagozati elnökének. Köszönöm az Ön által kifejezésre juttatott jókívánásokat, a NUF aradmegyei tanácsának meg alakulása és az eskütétel alkalmából. Egészséget! Victor Moldovan.” — Radu Cornel dr.-nak, a NUF aradmegyei tagozati elnökének. Legmelegebb köszönetemet fejezem ki az aradmegyei tanács megalakulási ülése alkalmából küldött szelencsekivánatalért. Dragomir Silviu elnök.”

— IDEN SINCS 50 SZÁZALEKOS VASUTI KEDVEZMÉNY GÖRÖGKELETI HUSVÉT ALKALMÁBÓL. Bucuresztli jelentések szerint a CFR vezérigazgatósága úgy határozott, hogy a görögkelet husvét alkalmából ez évben, — mint a múlt évben is történt — nem adja meg az 50 százalékos vasuti kedvezményt. Az erre vonatkozó rendelet egyelőre még nem érkezett meg Aradra. Különben a CFR vezérigazgatósága szigorú utasítást küldött az állomásfőnököknek, melyben közölte, hogy a jövőben szigorúan tilos ragályos betegeteket vonaton szállítani. Ez a rendelkezés a CFR társaságkocsijaira is vonatkozik.

Promontorul-borok minőségben és árban újlérhetetlenek

Elsőrangú asztali bor	14 lei
Székla siller	16 "
Bakator	20 "
Rizling	20 "
Öbor különlegesség	20 "
Fürmint	22 "
Desert	28 "
Lódes különlegesség	28 "
Leányka	32 "
Ménesi vörös	40 lei

Okvattenül izlelje meg!

Promontorul, Str. Horia 12. — Telefon: 10-64
Fiókoki: Bul. Reg. Ferdinand 55, Str. Sarmiseghetuza 11, Str. Lae Barna 44.

— Újabb földrengés Törökországban. Ankarából jelentik: Erzingian környékén kedden újabb heves, 30 percig tartó földrengést észleltek. Ezen a vidéken a közelmúltban a földrengés katasztrofális károkat okozott és kedden a megmaradt épületek is rombadőltek. (Rador.)

— Előzetes engedély nélkül tilos gyűlések rendezése. Az aradi rendőrkvesztura ismételtlen közli, hogy a legszigorubbán tilos előzetes engedély beszerzése nélkül gyűléseket, vagy felvonulásokat tartani. A rendelkezés alá tartoznak a kulturális, sport, vagy vallási gyűlekezetek is. A gyűlések iránti kérvényeket a kitűzött határidő előtt legalább 15 nappal hamarabb kell beadni a rendőrséghez.

Meszkoda

A bármixer rádiózik...

Meghalt Mateescu Stefanné, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnökének felesége

Arad társadalmának körében őszinte részvéteft váltott ki az a gyászír, amely kedden délután érkezett Bucuresztből Aradra és, amely közölte, hogy egy ismert és közszereplőnek örvendett uriaszony, Mateescu Stefan villanygyári vezérigazgató, kereskedelmi és iparkamarai elnök neje hosszszas szenvedés után elhunyt.

Mateescu Stefanné már hosszabb ideje epebántalmakban szenvedett és három héttel ezelőtt orvosai tanácsára Bucuresztbe utazott, tekintettel arra, hogy műtéti beavatkozás vált szükségessé. A műtét sikerült is és remény mutatkozott arra, hogy az uriaszony rövidesen felépül, néhány nappal ezelőtt azonban állapotja váratlanul rosszabbra fordult és kedden délután szívroombólis következtében meghalt.

A hajál híre mély részvéteft váltott ki mind azok körében, akik Mateescu Stefannét ismerték. Jölejkü, az aradi román jölejkönyv intézmények munkájában sok érdemet szerzett, nagyműveltségű uriaszony költözött el vele az élők sorából.

Mateescu Stefan, aki egy héttel ezelőtt Bucuresztbe utazott és felesége betegágyán mellettgártózkodott, számosan keresétek fel részvéteft kifejezésével. Az elhunyt uriaszonyt csütörtökön délben 12 órakor kísérik utolsó útjára Bucuresztben. Temetésére számosan Bucuresztbe utaznak Aradról, hogy letöljék utolsó kegyeletüket az elhunyt iránt.

— A külkereskedelmi miniszter a milánói nemzetközi vásárra utazott. Bucureszt. (Rador.) Ion Christu külkereskedelmi miniszter hétfőn reggel elutazott a fővárosból. A külkereskedelmi miniszter az Olasz kormány meghívására a milánói nemzetközi vásárra utazott.

— Minden vörösbetis és ünneppal szabad a földmunka. Miniszteri intézkedés folytán a rendőrség közli, hogy vasárnapon éppogy, mint ünneppal, kivétel nélkül bármelyiken, engedélyezve van a mezei munkák folytatása. Minden földmunka végezhető úgy a szántóföldeken, mint a szőlőkben, kertekben. Ez a rendelkezés, mely megengedi vasárnapokra és ünneppalokra bármely erős munkaszüneti tilalom legyen is, a föld megművelését, az egész ország területére vonatkozik.

— HÁROMNAPOS ZENETILALOM. Az aradi rendőrség közli, hogy nagyvacsitörtökön, nagyvacsiteken és nagyvacsitaton szigorú zenei tilalom van. A három napon muzik és színházak nem tarthatnak előadást, a nyilvános helyiségekben pedig a zenekarok nem játszhatnak. A rendőrség egyébként közli, hogy máius 5-ig hajnal 3 óráig hosszabbították meg a nyilvános helyiségek záróráját.

— Horthy magyar kormányzó fiának látogatása Jugoszláviában. Belgrád. (Rador.) A borovói légikikötőben hétfőn turistagép szállt le, amelynek fedélzetén Horthy kormányzó fia és menyasszonya voltak. Rövid reggeli után a vendégek visszatértek Magyarországra.

— Új ügyvédi iroda. Dr. Ijjártó Zoltán ügyvédi irodáját Chisineu-Cris-en megnyitotta.

— Árvizbélyegek Magyarországon. Budabest. A magyar posta a jövő hét folyamán új bélyegblokkokat ad ki az árvizkárosultak javára. A bélyegblokk ára 1.20 pengő lesz és 100 ezer blokkot hoznak forgalomba.

— Bucuresztben meghalt Marulescu Atanasie, volt aradi ügyvéd. Bucuresztben, 49 éves korában rövid szenvedés után elhunyt Marulescu Atanasie, volt aradi ügyvéd. Az egykori aradi ügyvéd hosszú éveken keresztül az aradi állambiztonsági hivatal élén állott, majd amikor megvált az állami hivataltól, ügyvédi irodát nyitott. Az egykori politikai pártok idején jelentős szerepet vitt a liberális pártban. Néhány hónappal ezelőtt, amikor már Bucuresztbe költözött, lábát törte. Sokáig fekvő beteg volt és később, amikor felgyógyult, ismét ellátogatott Aradra. Váratlanul jött halálhíre aradi barátai körében mély részvéteft keltett. Halálát felesége, Susanne nevű leánya és Bébé nevű fia gyászolják.

— A liceumok hetedik osztályát végzett növendékek helyzete. Minisztertanács jegyzőkönyv értelmében a liceumok hetedik osztályát végzett növendékek ugyanazokat a jogokat élvezik, mint a nyolcadik osztályt végzett növendékek, az 1939 november 3-iki új középiskolai törvény megjelenése előtt, feltéve, ha a nyolcadik osztály vizsgáját a nemzetnevelésügyi miniszterium 5397—1940 számú rendeletének megfelelően teszik le.

A magyar képviselőház izgalmas ülése

Budapestről jelentik: A magyar parlament mai ülésén Szemere Béla, Mészöly-párti nyilasképviselő a miniszterelnökhöz intézett interpellációt a sajtóban megjelent és az ország rendjét sértő közlemények tárgyában. Az interpelláló szóvá tette az Új Magyarország április 21-iki számában megjelent cikket, amely súlyosan sérti az ország érdekeit. Kérte a miniszterelnököt, hogy ne azonosítsa magát az Új Magyarországgal. Az interpelláció során élénk szövegváltás hangzott el a szélsőjobb- és szélsőbaloldali képviselők között. Majd később Szemere Béla súlyos gyanúsításokkal illette Milotai Istvánt, az Új Magyarország főszerkesztőjét és Imre Béla volt magyar miniszterelnököt. A rendkívül súlyos gyanúsítások elhangzása után még nagyobb botrány tört ki, melynek során az interpelláló Szemere Béla és Rainiss Ferenc képviselő, az Új Magyarország főmunkatársa között affér támadt. A nyugalom igen nehezen állt helyre és több elnöki rendreutasítás hangzott el. Az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni, majd annak újbóli megnyitása után Tórs Tibor alelnök a gyorsírói feljegyzések alapján megállapította, hogy az igen súlyos gyanúsítások és az elhangzott vádak során az interpelláló Milotai István és Imre Béla neveit említette. Az elnök felbolygatta az összes erre vonatkozó kijelentéseket, majd indítványára az elhangzott durva sértések és vádak miatt Szemere Bélát a mentelmi bizottság elé utasította.

XII. Pius pápa beszéde egy nemzetközi zarándokcsoporthoz. Róma. XII. Pius pápa fogadta az előtte megjelenő nemzetközi zarándokokat és a következő beszédet mondotta: — A világ felett hatalmas, haragosszerű felhő-tornyosulnak. Isten az igazságosság serpenyőjébe tette a hatalmasokat és a nemzeteket. Könyöröngyünk kell, hogy rábírujék Isten, osszassa szét a felhőket, szórja széllel a gyűlöletet és a béke hajnalát varázsolja élénk. Ezután felszólított a zarándokokat, hogy imádkozzanak az isteni könyörületért.

Vlad Alexandru tábornok, polgármester ismét hivatalában. Vlad Alexandru tábornok, polgármester néhány napig tartó könnyebb betegségből felgyógyulva a hivatás szünet előtti napon ismét megjelent hivatalában. Különben a bucuresti háborús hadirokkantak egyesületének április 12-én tartott ülésén Vlad Alexandru tábornokot, kivételes érdemei miatt díszdíjjal választották. Az erről szóló díszoklevelet külön megbízott nyújtja majd át Vlad Alexandru tábornoknak.

Május 10-ig bejelenthetik a régi bérlelt igényüket strandkabinjaikra. A városi Neptun part fürdő igazgatósága értesíti a tavalyi kabinbérleltet, hogy május 10-ig igényt tarthatnak az elmúlt szezonban bérelt kabinokra. Ezen időn túl nem tartanak fenn kabinokat és a jelentkezés sorrendjében adják ki azokat. Ugyanekkor felhívja az igazgatóság a közönséget, hogy a lezárt kabinokban található ruhaneműt, stb. a fenti napig a tulajdonosok vigyék el, mert ellenkező esetben a lakatokat eltávolítják és a kabinokban található tárgyakat elkobozzák.

Halálhír. Bisám Gyula mázsolómester, Arad egyik legrégebbi iparosáé hunyt el kedden reggel, 88-ik évében, 60 évi boldog házasság után. Csütörtökön délelőtt 10 órakor temetik az új zsidótemető halottasházából. A család a részvéltatógatások mellőzését kéri.

Törzsszakaszvezetői vizsgát tehetnek az önkéntes szakaszvezetők. Bucurestiből jelentik: Közlemény: A 71—72. szakasz alapján besorozott és katonai szolgálatot tett szakaszvezetők, akik tartalékos tisztek, vagy aktív altisztek akarhatnak lenni, törzsszakaszvezetői vizsgát tehetnek a brigádjaiknál június elsejével kezdettel. Az érdekeltek felvételi kérvényeiket írásban a csapatvezetőkhez kötelesek eljuttatni. A segédszolgálatra minősítettek, valamint azok, akik június elsején már betöltötték 32. életévüket, nem jelentkezhetnek vizsgára. A vizsgára való felkészülés lehetővé tétele érdekében közöljük a vizsga tárgyát: 1. Ismeri-e csapategységének fegyverzetét, felhasználását, teljesítmőképességét és gondozását? 2. Ismeri-e egy szakaszvezető adminisztratív feladatait? 3. Ismeri-e a szakasz vezetését a harcban, a katonai és a harc egy részének kiképzését? 4. Van-e vezetési készsége és tud-e vezényelni? 5. Képes-e gyors határozathozatalra és van-e kitartása?

A Kolping legényegylet asztali tenisz versenye. A Kolping legényegylet asztali tenisz szakosztálya a görögkeleti husvét két napon nagyszabású versenyt rendez az egyesület helyiségében. A versenyen Arad legjobb játékosai indulnak, ami már előre biztosítja a színvonalas játékot. Az első és második osztályú férfi egyes számokra vasárnap reggel fél 9 óráig, a csapatversenyre szombaton estig lehet benevezni az egyesületben. A verseny vasárnap reggel 9 órakor kezdődik.

Halálra tortázta magát egy 8 hónapos gyermek. Megdöbbenő halálosvégi szerencsétlenség történt Aradon, Dodean Mircea 8 hónapos fiát édesanyja rövid ideig egyedül hagyta a konyhában és ezalatt a gyermek a gyorsfűzőről magára rántotta a forró tejjel telt lábast. A szerencsétlen kisfiu harmadfokú égési sebeket szenvedett és nem sokkal kórházba szállítása után meghalt. A rendőrség bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a halálosvégi szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Nem korlátozzák a kőolaj és benzín belföldi fogyasztását. Bucurest. A petróleumkorlátozottság közli, hogy mindazok a hírek, melyek a petróleum és benzín belföldi fogyasztásának megszorításáról szólnak teljesen alaptalanok. A belföldi fogyasztás teljesén biztosítva van és semmiféle korlátozó intézkedéseket nem hoznak.

Víz útján terjed a gyermekparalízis. Páris. (Rador.) A gyermekparalízis a víz útján terjed, ez a legújabb felfedezés, amit dr. Kling stockholmi orvos hozott a Francia Akadémia tudósára és amire már régóta gyanakodtak. Kling dr. hosszú idő óta foglalkozik a gyermekparalízis tanulmányozásával és drótnélküli táviró útján közölte felfedezését Levaditi professzorral. Kling dr. állatokkal kísérletezett és 70 esetben igazolta be felfedezésének helyességét.

Letz „LEICA“-művek Wetzlar, Németország

értesíti Arad és környéke fotómásterjeit, hogy 1940. IV. 25. d. u. 4 órától fél 9 óráig és IV. 26-án d. e. fél 10—fél 12 óráig

demonstratív LEICA fotókiállítást

rendez a Dacia hátsó helyiségében Aradon. Megtekintés díjtalan. Előadó: von Pechmann, Wetzlar-ból.

Aradi származású garázmestert tartóztatnak le Budapesten. Budapest. Az ügyvédség felfedezéssel való visszaélés miatt előzetes letartóztatásba helyezte Lukács István aradi szül. letésű 51 éves garázmestert. A vizsgálat folyik.

Végkiárusításból

kimaradt asztalneműket lakásokba árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoară-u. 1. sz. I. em.

Borzalmas tüzvész Amerikában. Newyork. (Rador.) Tegnap este a nackhesi négernegyedben tűz keletkezett egy tánchelyiségben. A tűz által elpusztított helyiség romjai között több, mint 100 megsemmisített holttestet találtak meg. A nagyarányú katasztrófa azért következett be, mert ennek a régi templomból átalakított helyiségnek csak egy kijárata volt, az ablakokat pedig rácsok zárták el. A tűz a kijárat közelében keletkezett és ez is akadályozta a menekülést.

SZINHÁZ

Idényszáró előadások a Kamara Színházban

Az ötödik hónapja tartó színházi idény május 1-én befejeződik. Az igazgatóság ez idő alatt egy nagyvonalú táncos-zenes operettet mutat be és másorra tűzi az idény legjobb darabjait.

A közönség, amely az idényben minden bizonytalansággal megismerkedett a becsület, tiszta művészi munkát nyújtó társulatot, a görögkeleti husvétli ünnepek, valamint a május 1-ji utolsó előadásban tett házzakkal bulcsuzott el az együttessel, mielőtt az vidéki körutia után ismét visszatérne Aradra.

Vasárnap délután 3 és 6 órakor és este 9 órakor a Kölcsönkért feleség című, nagyszerű zenéjű, pompás szövegi operettet mutatja be a Kamara Színház. Hétfőn ismét három előadást tart a színház: 3 órakor Asselányi Károly „Péter” című brilliáns vígjátéka megnyitja az idényt, 6 órakor a „Ki gyereke vagyok én?” című operett-böhözát, míg este 9 órakor a „Kölcsönkért feleség” van műsoron. Kedden este 9 órakor ismét a „Kölcsönkért feleség”-et hozza színre a társulat, szerdán, május 1-én 3 órakor a Kölcsönkért feleség, 6 órakor Herczeg Ferenc Utolsó tánc, este 9 órakor pedig a Ki gyereke vagyok én? a műsoron.

Az igazgatóság felkéri a t. bérleltet, hogy szelvényeiket szíveskedjenek beváltani.

A KAMARA SZINHÁZ MÜSORA:

Vasárnap délután 3 órakor: Kölcsönkért feleség. Nagyszerű táncosoperett-bemutató. — Délután 6 órakor: Kölcsönkért feleség. — Este 9 órakor: Kölcsönkért feleség.

Finn—orosz fogolycseré. Helsinki. (Rador.) A finnek eddig 6 ezer szovjet hadifoglyot kaptak vissza Oroszországba, míg az oroszok kétezret, akik között sok az asszony és a gyermek. A fogolycseré akció tovább tart.

Meghalt Jámor-Megyeri Dezső egykori civil színházvezető özvegye. Budapestről jelentik: Jámor-Megyeri Dezsőné, született Medgyaszay Zsófia a kolozsvári nemzeti színház egykori igazgatójának özvegye szerdán Budapesten meghalt. Temetése csütörtökön lesz.

Jogerős halálos ítélet Budapesten. Budapestről jelentik: A Kuria ma tárgyalta az örkényi gyilkosság bűnperét. Mint emlékeztet az áldozat Muháry János örkényi gazdálkodó volt, akét két évvel ezelőtt, husvét vasárnapján Murarik István mezőúr előre megfontoltan meggyilkolt. A mezőúrt a gyilkosságra az áldozat felesége bérelte fel. A Kuria helybenhagyva a tábla halálos ítéletét és így Murarikot jogerősen két évtől halálra ítélték, míg Muháry özvegyét életfogytiglani fegyházbüntetésre. Az ítélet kihirdetése után a Kuria kegyelmi tanácsa alakult át, de ennek a tanácskozásnak az eredménye titkos.

Meghalt a „hangosfilm atyja” Sandiegoból jelentik: Sandiegóban, 85 éves korában meghalt Charles Sumner Taunter, Graham Bellnek, a távbeszélő feltalálójának munkatársa. Az elhunyt maga is kiváló feltaláló volt, tökéletesítette a telefonkészüléket és ő találta fel a diktafont. Ő továbbított először hangot fény segítségével és így a „hangosfilm atyja”-nak nevezték. (Rador.)

A grádistel (Mosóczy-telep) Misszió táncos-társulatát rendez április 28-án délután 5 óráig kezdettel a napközi otthon javára. Szívesen látja mindazokat, akik készségesen hoznak áldozatot a szegény gyerekekért. A rendezőség mindent elkövet, hogy a vendégek jól érezzék magukat.

A tornaegyesület természetjáró osztálya április hó 28-án, vasárnap este 9 óráig kezdettel az egyesület összes helyiségeiben táncos foglalkozást rendez. A tornászok uristáinak eddigi rendezvényei a legteljesebb siker jegyében folytak le és a vasárnapi táncos foglalkozást is a legjobb és leghangulatosabb szórakozást biztosította. A táncos foglalkozás mellett elősorendű cigányzene áll a műlatni vágyók rendelkezésére, kik a külön bérhelyiségben finom és olcsó italokból választhatnak. Díjazott, humoros táncbemutatók emelik a jó hangulatot. A táncoló fiatalok körében nagy érdeklődés mutatkozik az est iránt és előreláthatóan zsúfolásig fogják megtölteni az egyesület helyiségeit.

len- és pamutvásznakal,

kimaradt asztalneműket lakásokba árusítom.

I. GRÜNBERGER Moise Nicoară-u. 1. sz. I. em.

A városi közúti gépkocsi-szolgálat igazgatósága közli a közönséggel, hogy a görögkeleti husvétli ünnepek miatt autóbusszberleteket április 27-én és 30-án és azután csak május másodikán és harmadikán ad ki.

Vasútvonalat zárt el a földcsuszamlás az ökirályságban. Buzau. (Rador.) Az olvadás következtében újabb földcsuszamlás történt Buzau-megyében. Nehoiu és Nehoiás községek között. Egy 800 méter hosszú és 200 méter széles földcsuszamlás szakadt le, elérte a Buzau—Brassói utvonalt és elzárta a Nehoiás felé vezető vasútvonalat. A földcsuszamlás miatt a község több háza igen veszélyes helyzetbe került. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket.

Rendőri hírek. Assael János, Radnei-ut 35. alatti gépváros bejelentette a fendőrségen, hogy betörő járt üzemének helyiségében, ahonnan több furógépet lopott el. A rendőrségi nyomozást Cojoiu Ioan rendőrtiszt irányította és sikerült is elfogni a betörőt Lakó György. Vasile Paguba-ucca 38. szám alatti lakos személyében. A betörő Assael alkalmazottja volt. — Néhány nappal ezelőtt betörő járt Juhász István, Colonel Paulian-ut 10. szám alatti lakásában. A betörő több ezer leji értékű ruhaneműt vitt magával. A nyomozás során a rendőrség őrizetbe vette Lukács Uptnikot, a gyermekkórház volt alkalmazottját, akitől a rendőrség megállapította, hogy ő követte el a betörést.

Az Asociația Generală a Pensionarilor și Pensionarelor Casel Muncii CFR aradi fiókja közli tagjaival, hogy az elhunyt Sárkány Mihály özvegyének temetkezési segély címén 8 ezer lejt jutott. Zevegyi György özvegye 9000 leinyi segélyben részesül, amint ez az összeg a bucuresti központból az aradi fiókkezesülethez érkezik. Egyébként Zevegyi György temetése ma délután hat órakor lesz a Felsőtemető halottasházából.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WEISZ gyógyszerfár, Piata Avram Iancu 12
JANKA gyógyszerfár, Bulev. Reg. Ferdinand,
Dr. DICK gyógyszerfár, Str. Mărășesti 1.

SPORT KÖZLÖNY

A CAMT legyőzte a Juventust —

megszilárdult az AMEFA helyzete a nemzeti bajnokságban

A Rapid behozta a Venus előnyét

A nemzeti bajnokságban kedden két, a vihar miatt elmaradt A ligás mérkőzést bonyolítottak le, amelyek során a Rapid a Victoriát, a CAMT pedig a Juventust győzte le. Ez utóbbi mérkőzés eredménye jelentősen megszilárdította az AMEFA helyzetét, amely — ha a hátralevő öt mérkőzés során legalább öt pontot szerez — elkerülheti a kiesést. A Rapid a Victoria felett aratott győzelmével behozta a Venus pontelőnyét és most már csak gólaránnyal áll a második helyen. A CAMT egvébként győzelmével szintén feljebb került és most az előkelő ötödik helyet foglalja el. A bajnoki táblázat így fest:

1. Venus	17	11	2	4	46:15	24
2. Rapid	17	9	6	2	51:21	24
3. Sp. Studentesc	17	6	9	2	36:23	21
4. UDR	17	5	9	3	27:25	19
5. CAMT	17	8	3	6	28:36	19
6. Ripensia	17	6	5	6	26:29	17
7. Carpati	17	6	4	7	26:29	16
8. U. Tricolor	17	6	4	7	24:29	16
9. AMEFA	17	7	10	27:32	14	
10. Gloria CFR	17	6	10	18:47	13	

A Gloria többet, a Ripensia veszélyesebben támadott

Gloria—Ripensia 1:1 (1:0)

A Gloria-pályán közel 600 néző előtt került le bonyolításra a két csapat barátságos mérkőzése, amelyen a Gloria jóval többet támadott, de a Ripensia ritkább támadásai veszélyesebbek voltak. Az eredmény ilyenformán reális. A két csapat összeállítására a következő volt:

Gloria: Gerold — Régnér, Volentir — Siovan, Codrean, Micoła — Tudor, Fritz (Farkas), Mladin, Henegar, Mercea. Ripensia: Pavlovici — Oprean, Lazar — Simatoc, Nagy, Marcu II. — Haas, Beke, Markszejner, Tänzer, Dobai.

Ripensia támadással indul a játék, de a Gloria fejlődésén és Tudor révén veszélyeztet. Erőteljes támadások futnak mindkét oldalon, a 26. p. Markszejner 17 méteres szabadrugása a felső lécecsapattal. A 30. p. Farkas áll be Fritz helyére, a 43. p. végre gólt hoz: Tudor lapos lövést Mercea hátloba sódorja (1:0). Egy perccel később tisztá helyzetből Mercea kapu melé bombáz.

Helycsere után kényelmes játék folyik, amelynek során a Gloria többet van frontban, a Ripensia támadásai azonban veszélyesebbek. Gerold pompásan védi Markszejner lapos büntetőjét, Pavlovicnak is többször kell közbelépnie. A 43. p. Markszejner nagyszerűen kiteszi Dobait, a szélső lefutja a védőket és lapos lövéssel az ellenkező sarokba küldi a labdát (1:1).

A Goriában Gerold, Régnér, Volentir, Siovan, Micoła és Mladin, a Ripensianban Pavlovici, Oprean, Simatoc, Markszejner és Dobai voltak jók. Ciorogariu jól vezette a mérkőzést.

A CAA és az Unirea győztek a kerületi bajnokság vasárnapi fordulóján

Az alkerületi elsőosztályú bajnokság vasárnapi fordulóján mindössze két mérkőzés került le bonyolításra, míg a Crisana CFR a Banaulától, a Titanus pedig a Gainától szerzett játék nélkül 2—2 pontot. Az atléták legyőzték a Transilvniát, az Unirea pedig az Intelegerea felett diadalmaskodott és a bajnoki táblázat így alakult:

1. Olimpia	17	14	1	2	58	13	29
2. Crisana CFR	16	13	1	2	50	14	27
3. Titanus	18	11	4	3	48	21	26
4. CAA	17	11	1	5	35	25	23
5. Astra	17	9	2	6	35	22	20
6. Unirea	17	7	3	7	30	36	17
7. Tricolor	16	6	4	6	31	40	16
8. SGA	15	6	3	6	29	26	15
9. Intelegerea	18	6	1	11	30	44	13
10. Transilvania	16	5	2	9	26	25	12
11. Banaul (törölve)	18	2	—	16	9	65	4
12. Galana (törölve)	17	—	—	17	4	54	—

Beszámolóinkat a jobb adjuk:

CAA—TRANSILVANIA 2:1 (1:1). Élénk játék, kemény mérkőzés keretében létközött meg a

11. Juventus	17	3	6	8	25:32	12
12. Victoria	17	3	3	11	13:29	9

Beszámolóink a mérkőzésekről:

Rapid—Victoria 4:0 (0:0).

Cluj (Kolozsvár). A Victoria az első féldobben teljesen egyenrangú volt, sőt több helyzete maradt kiaknázatlanul. Szünet után a Rapid ke-rekedett felül és az 5. p. Barátky 18 méteres bombával, a 14. p. ugyanő közelről, a 43. p. Auer 10 méteres lapos lövéssel és az utolsó percben ismét Auer a kapu szájából szereztek a mérkőzés góljait. Radulescu, Barátky és Moldoveanu, illetve Szántai, Nistor és Cocuban II. voltak jók. A mérkőzést 3000 néző előtt Ritter vezette.

CAMT—Juventus 1:0 (1:0).

Bucuresti. A Venus-pályán 2000 néző előtt folyt le a mérkőzés, amelyet Petru Vasile vezetett és amelyen a CAMT kis szerencsével több gólt is lőhetett volna. A mérkőzés egyetlen gólját a 30. p. a Bindea helyén játszó Bücher szerezte meg csapatának. A CAMT-ban Gerber, János, Bücher és Reiter, a Juventushban Dragomirescu, Micu és Dunareanu emelkedtek ki.

két csapat és a kapu előtt határozottabb atlétáknak sikerült a bajnoki pontokat megszerezniük. Filimon fejes gólját ugyancsak fejessel egyenlítőre Fäder, szünet után pedig Neumann szerezte meg és lövéssel a győzelmét jelentő gólt. Régnér IV., Egressy, Zoller, Fäder és Neumann, illetve Kapranics, Soll, Dávidházi, Szilágyi és Filimon voltak jók. Bíró: Darázs.

UNIREA—INTELEGAREA 4:1 (2:0). Az Unirea megérdemelten győzött. Az első féldobben a játékevezető Nagy I. és Belevári Unirea, a másodikban Sándor Intelegerea játékosokat kiállította. Bakos és Sirkó III (11-esből) lőtt góljaira szünet után Merklj válaszolt, de Bakos és Sirkó III, újabb góljai biztosították az Unirea győzelmét. Az Unireából Tomuta, Kiss II, Bakos, Sirkó III, és Ujj II, az Intelegereából Stahl II, Stahl I, és Merklj voltak jók. Bíró: Oprita.

O IFJUSÁGI BAJNOKSÁG: CAA—Transilvania 2:2.

Ugyan az egy klapásból!

Rómában a teniszbajnokság férfi egyesének döntőjében a jugoszláv Puncsecs hatalmas küzdelemben 3:6, 4:6, 7:5, 6:2, 6:4 arányban győzte le Tanasescut. A női egyes a német Ullstein 6:3, 1:6, 6:4 arányban nyerte az olasz Manzutto ellen női párosban pedig az olasz Tonelli—Sandonino pár 6:2, 6:1-re győzött a Somogyi—Berescu-kettős ellen.

Radulescu Costel, az ismert bucaresti-i játékevezető elölte ki az illetékes szövetség a május 2-iki magyar—horvát mérkőzés játékevezetőit.

A hét tizenegyet az egyik bucaresti-i sportlap így állította össze: Sadovskij — Siera, Lenzher — Simatoc, Kotormány, Moldoveanu — Haas, Lukács, Bodola, Auer, Dobai.

Bucurestiben az UDR a Macabi ellen látszott barátságos mérkőzést és 5:1 (2:0) arányban fölényesen győzött. König (3) és Oppeltz (2) góljaira csak Hoffmann révén válaszolt a Macabi.

Sf. Gheorghen (Sepsiszentgyörgy) a Carpati vendégcsapattal és 3:0 (2:0) arányban győzte le az Oltul. Lukács (2) és Szöke lötték a mérkőzés góljait.

O A MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁGBAN vasárnap a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra: Ujpest—Szolnok, Hungária—Szeged, Taxisok—Kassa, Gamma—Haladás, Ejektromos—Ferencváros, Bocskai—Törekvés.

O BEFEJEZTEK A MAGYAR ÖKÖLVIVÓBAJNOKSÁGOKAT. Budapestben befejezést nyertek az ökölvívó-bajnokságok és az egyes súlycsoportokban a következők szereztek meg a bajnoki címet: Légsúly: Pođány. Harmatsúly: Bondi. Pehelysúly: Kubinyi. Könnyűsúly: Németh. Váltósúly: Mándi. Középsúly: Jákjcs. Fénehézsúly: Bittera. Nehézsúly: Nagy.

Dicstelenül bucsuzott az Unirea-kupától az aradi ifjusági válogatott

Timisoara—Arad 8:0 (4:0)

Timisoara (Temesvár). A tartalékokat aradi ifjusági válogatott csapat súlyos vereséget szenvedett Temesvár ifjusági csapatától, amely ilyenformán bekerült az Unirea Kupa döntőjébe. Az aradi csapatból Novac, Siclovan és Mladin hiányoztak és a temesváriak góljain Alexandrescu (4), Zsifkovits (2) Mioz és Simandan (öngól) osztozkodtak. Bíró: Milivol.

— A CRISANA CFR A ZSILVÖLGYÉBEN.

A Crisana CFR csapata, amely az aradi kerületi bajnokságban előkelő helyet foglal el, vasárnap, hétfőn és május 1-én Lupényben vesz részt egy körmérkőzésen, amelyen az aradi csapaton kívül a Minerul, az SC Aninoasa és a CS Lonea játszanak. A Crisana CFR-től hívelő szereplést várnak.

O Barátságos mérkőzések. FC Braila—DVA 3:2 (2:1). Venus—FC Craiova 9:3 (4:2). Dragos Voda—Sp. Studentesc 3:2 (1:1).

TERMÉSZETJÁRÁS

Kerékpártúra. A tornaegyesület turistáinak kerékpárosai kedvező idő esetén (eső és szélmentes), f. hó 28-án, vasárnap reggel 6 órai indulással két napos kerékpártúrát tartanak Buziaşfürdőre és vissza. Táv: 200 km. E turán csak gyakorlott kerékpárosok vehetnek részt, jófelszerelésű gépekkel és gumikkal. Viszsaérkezés 29-én hétfőn délután 6—8 óra között. Vett. dégeket szívesen látunk e turán, mely kötött létszámú. Vezető: Fränkel Alfréd mérnök. Felvilágosítások az egyesület helyiségében. Piata A. Iancu 21. ahonnan az indulás is történik.

A tornászok turistái április 28—29—30—május 1-én négy napos turát indítanak Erdély egyik legszebb vidékére, Poiana Marului. Muntele Mic-re. A közt. létszám miatt a mielőbbi jelentkezés ajánlatos az egyesület helyiségében, ahol minden felvilágosítást megadnak. Vezető: Glück László.

TEKESPORT

Az egyéni tekebajnokságok során eddig négy egyesületünk bonyolította le saját pályáján versenyét, melyek kelendő eredményt hoztak. Jó erőpróba ez a játékosok egyes fára való biztonságának ellenőrzésére és állóképességének bizonyítására, melyre a jövőbeni versenyjáték módszernél nagy szükség lesz. Az eddig lefolyt versenyek eredményeként az egyesületek következő versenyzői vesznek részt a döntő küzdelemben:

Metalurgistul: Gregorik 13 fa, Hévízi 11 fa, Szendrey III, 11 fa.

Infratirea: Hanga 14 fa, Pascu Gh. 12 fa, Frits 12 fa.

Fortuna: Tamás 15 fa, Nuver 9 fa, Tóth 9 fa.

Prietenii: Strzalka 13 fa, Dreucean 12 fa, Tóth 12 fa.

A döntő küzdelem a még hátralevő egyesületi játékok után, egy semleges pályán kerül lebonyolításra.

A görögkeleti husvét tekeprogramja, mint már beszámoltunk róla, egyéni versenyekkel van kitöltve, mikor is két egyesületünk, a CAA és az Infratirea rendeznek egyéni versenyeket, a következő műsorral:

A CAA egyéni versenye április 28—29-én, vasárnap és hétfőn, egész napon át nyer lebonyolítást a CAA kettős versenypályáján. A versenyek naponta 9 órakor veszik kezdetüket és hétfőn este 9 órakor a holtversenyeket eldöntő rádobásokkal záródik. A verseny győztesei 2000 lei értékű díjazásban részesülnek.

Az Infratirea egyéni versenye is a két husvétli ünnepnapot tölti ki mindkét napon reggel 9 órától kezdődik és hétfőn este 9 órakor zárul le. Az Infratirea is mintegy 2000 lei értékű tiszteletdíjjal honorálja a verseny helyezetteit. A verseny a Nagy Béla-vendéglő versenypályáján folyik le.

A Metalurgist Petrosaniban tölti a gör. keleti husvétli ünnepeket mikor is revansot ad az ősszel Aradon szerepelt és vereséget szenvedett zsilvölgyi bajnok Fermetalnak. A Metalurgist több mérkőzésben mérte össze erejét a zsilvölgyi tekezőkkel és tekintve pompás formájukat, hisszük, hogy szép győzelmekkel térnek haza és gazdagítják az aradi tekesport hírnevét. Első napon vasárnap a Fermetal és az ottani Unirea csapatai ellen küzdenek, míg második napon a 12 zsilvölgyi kerületi egyesülettel körmérkőzésben mérte össze erejüket. Hiszük, hogy e nagy teherbírást igénylő kirándulás sikeres lesz.

A csapatbajnokság hatodik fordulója a közbeeső ünnepek miatt május hó 5-én kerül lebonyolításra a következő párosításban: Fortuna—Metalurgistul, Prietenii—CAA és Infratirea—Transilvania. Az előálló pályaválasztók, míg bírákat a szabadnapos Tricolor küld ki.

Írásszakértők kihallgatását rendelte el az ítélőtábla Goga Octavian végrendelete hitelességének megállapítására

A volt miniszterelnök testvére és unokahuga hamisnak nyilvánították mindkét végrendeletet

Cluj-Kolozsvár. Néhány nap mulva két esztendeje lesz annak, hogy Goga Octavian meghalt. Halála után, annak ellenére, hogy Goga Octavian két végrendeletet is hagyott hátra, a költő özvegye és többi hozzátartozója között hamarosan megindult a pereskedés az örökség miatt.

Mint ismeretes, Goga Octavian első végrendeletét 1928. május 27-én, míg a másodikát halála előtt pontosan két évvel, 1936. május 7-én írta meg és mindkettőben feleségét nevezte meg általános örökösül. Mindkét végrendeletben felhívja ugyan felesége figyelmét, hogy leánytestvérének, Goga Claudiának, aki Bucsan volt alminiszter felesége és 1935-ben elhalt fiutestvére, Goga Eugen gyermekeinek, Ruxardanak és Anioanak belátása szerint juttasson a vagyomból. Szóbeli kívánsága, melvet halála előtt közvetlenül közölt feleségével, az volt a költőnek, hogy a csucsai kastélyt a kolozsvári görögkelti püspökségnek adománvozza egy létesítendő szerzetes kolostor céljaira.

A végrendeletek rendelkezése alapján Goga özvegye hajlandó is volt az örökségből, amely körülbelül 5-6 millió lei értékű, bizonyos birtokrészeket átadni férje testvérének és unokahugainak, azonban ők nem fogadták el azon a címen, hogy az első végrendelet ervénytelen, mert másik is létezik, viszont Goga özvegye ezt a végrendeletet elrejtette, tehát érdemtelen volna, hogy a nagy költő hagyatékát örökölje.

A kolozsvári törvényszék negyedik tagozata Trifu tagozati elnök elnökletével tavaly júliusban hirdetett ítéletet az örökösödési perben s a felperesek kérését elutasította azzal az indokolással, hogy mindkét végrendelet az özvegyet jelöli meg általános örökösnek és a tárgyalás folyamán bebizonyítást nyert, hogy az özvegy férje halála után néhány napon belül megmutatta sógorjének, Goga Claudiának a végrendeletet.

Felebbezés folytán az ítélőtábla elé került az ügy, amelyet tegnap tárgyaltak le. A tárgyaláson, melyen az ország legjobb ügyvédei vonultak fel, a felpereseket Vasiliu Cluj, Grozdea Dimitrie és Pop Cornel, míg Goga özvegyét Negrea Emil professzor, Braescu Constantin és Andru Sever képviselték. A tárgyalás során a felperesek meglepetésszerűen azt

a kijelentést tették, hogy mind a két végrendelet hamis és Goga írását és aláírását hamisították.

Az alperes kérte mindkét végrendelet valódiságának bizonyítását, ugyanakkor tagadta, hogy a második végrendeletet elrejtette, mert állítása szerint azt ő maga mutatta fel Goga testvérének.

Az ítélőtábla elfogadta mindkét fél előterjesztését és elrendelte dr. Kernbach Mihail professzornak a bucarestii törvényszéki orvostani intézet vezetőjének és Stahl Henrik

A belvárosi római katolikus egyházközség új választmányának bizottsági választó ülése

Szerda este fél hét órakor ült össze először az aradi római katolikus évi közgyűlés által megválasztott új választmány. Az ülés folyamán kijelölték azon bizottságokat, amelyek az alapszabályok értelmében a választmány hatáskörébe tartoznak.

Az új választmány első közgyűlésén megjelent dr. Lakatos Ottó rendfőnök-plébános a püspöki hatóság képviselőjében. Széll Lajos dr. világi elnök rövid beszéd keretében üdvözölte a választmány tagjait, majd ismertette a választmányi ülés célját. Ezután bejelentették, hogy dr. Széll Lajos elnök ez esztendőben is 1500 lei összegű ösztöndíjat adományoz, amelyet az aradi római katolikus főgimnázium három felsőbb osztályának legjellemezebb ifjai között osztanak szét. A világi elnök az adománnyal kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az iskolának nemcsak a tudás gyarapítása a célja, hanem a jellemképzés formálása is.

A választmány örömmel és elismeréssel vette tudomásul az ösztöndíj bejelentését. Széll Lajos dr. minden esztendőben a római katolikus főgimnázium tanári kara rendelkezésére bocsátja ezt az összeget, hogy az arra érdemes ifjak között ösztöndíjként kiosszák. Ezután került sor a különböző bizottságok jelöltjeinek névsorolvasására. Boros Béni dr. egyházközségi főtitkár írta a választmány elé a jelöltek listát, amelyet a választmány tagjai közfelkeltással jóváhagytak, illetve kiegészítettek. A megválasztott bizottságok teljes névsora a következő:

Fegyelmi bíróság: dr. Parecz Béla, gróf Porcia Lajos, dr. Krepk Hans, Adókövető bizottság. Rendés tagok: Habereger Lajos, Apponyi Gyula, Dési Károly, Kádár Jenő, Heim Gyula. Póttagok: Ritt Zoltán, Hillver Emil, Adófelszámolási bizottság, rendes tagok: Alföldy Pál, Marzfy Béla, dr. Fetter Elemér, póttagok: dr. Vitos Pál ügyvéd, dr. Embey Gyula ny. i. bíró. Számvizsgálóbizottság: Prohászka István, Szántó Mihály, Rottár János, Adótájékoztató bizottság, Marin-kás József, Matuz András, Borbély István, Dengel Károly, Uzsora István, Schleifer Antal, Jakabffy Rezső, Hönigesz Nándor, Gulyás János, Lőrincz József, Breitmayer József, Pöhm Tivadar, Pánits Pál, Kovács Ferenc, Balajthy Béla, Depold János, Pártos Sándor, Richter Lajos, Sebők Márton, Zöldi Ernő, Fock Gábor, dr. Páris Vilmos, Ungurean Béla, Maszni János, Zimmermann Artur, Filippi Mátyás, dr. Pírée Ferenc. Eptési bizottság: Boros Jenő, Kenderessy László, Krón Lénárd, Szabó András, Virágh Kálmán, Wandracsek Ignác, Zimmermann Artur, Heim Gyula, Jogügyi bizottság: Darányi János, dr. Parecz Béla, dr. Parecz György, dr. Széll Lajos, dr. Weber Miklós, dr. Juhász Géza, dr. Rácz Sándor, dr. Issekurtz István, dr. Zubor Imre, dr. Páris Vilmos, dr. Schannen Béla, Tanoncskolai bizottság: dr. Széll Lajos, Hendl Odón, Ablonczy József, Jahn Hermann, Baranyi Ferenc, Uzsora István, Pálkás Kálmán, Ortner Béla, Köszezhay Emil, Kramarovits József, Juhász Árpád, Szablóczky Kálmán, Lovrov Ferenc, ifj. Menczer Gyula. Jótékony-sági bizottság: özv. br. Andrányi Károlyné, br. Andrányi Lajosné, dr. Lakatos Ottó, dr. Borsos Béláné, Haller Józsa, özv. Dengel Lajosné, Siszinann Gedeon, Dési Károly, Groszmuk Józsefné, Szabó Miklós, Hendrey Ilona, Drescher Gizella, özv. Boros Ivánné, Weissenburger Nándorné, dr. Széll Lajosné, Nagy Imre, Berivojnő Vojtek Ilona, dr. Fetter Elemér, id. Medgyessy Géza, Vadnav Arisztid, Schutz Jakab, Köszezhay Emilné, Návrádi Pálné, Rosner Borbála, Richter Lajos, Jahn Hermann, Breitmayer József ifj. Várhöl

KAMARA SZINHÁZ

Idényszáró ünnepi előadások

Vasárnap 8, 6 és 9 órakor

Kölcsönként feleség

ragyogó zenéjű, pompás kiállítású operett-bemutató.

grafológusnak írásszakértőként való kihallgatását a végrendeletek valódiságának megállapítására, valamint felperesek által megnevezendő tanúk kihallgatását annak megállapítására, hogy elrejtette-e Goga özvegye a második végrendeletet, vagy nem?

Lászlóné, Szentgyörgyi Emil, Ackermann János, dr. Palágyi Jenőné, dr. Krauss Józsefné, Nozdroviczky Mária, Czédly Irén, Kandel Kálmán, Wittkó Kornél, Szócs Didi, Kúcsár Kálmán, Ablonczy József, Ritt Zoltán, Szántó Mihályné, Dóczy Béla, Hillver Emil, Málka Henrik, Oláh Ferenc, Sebők Márton, Szeibert János, br. Neuman Ede, dr. Szabó Sándor, dr. Juhász Géza, dr. Rácz Sándor, Bogdánfy Béláné, dr. Boros Ernőné, Gátfalvy Henrik, Vadnav Arisztid, Székely Károly, Vekov János, Petres Bálint, Kiss Lajos, Várhöl László, Hajas Illés, Bánfi Sándor, Bánay Géza, Csornyánszky Béla, Kardos Gyula, Laubender Lajos, Schaeffer Haps, Szántó Lajos, Takács István, dr. Müller Vendelné, dr. Krepk Jánosné, dr. Schmidt Jánosné, Vigalmi bizottság: dr. Müller Vendelné, Fock Gábor, ifj. Gulyás János, László Imréné, Zircher Józsefné, Dörner Jánosné, Pánits Pál, Hegedüs Lajosné, Virágh Kálmán, Burza Corneline, Takácsy Miklósné, Hendl Jánosné, Török Dezsőné, dr. Fetter Elemérné, Vázár Jánosné, Nagy Károlyné, Köszezhay Emilné, Pámay Róbert, Dániel Péter, Dániel Kamilla, dr. Parecz György, Alföldy Pálné, Molnár Lajos, Csérnik József, Göbl Alajos, Gnanót János, Blénessy Béla, Halós Imre, Szilárd Agnes, Nedeczky Ferenc, Kovács György, Beszula Györgyné, Fischer Aladárné, Oláh Ferenc, Dési Károly, ifj. Kramarovits József, Deér Béla, Láng István, Pintér Ilona, Berivojnő Vojtek Ilona, Hentschel István, Matuz András, Hegedüs Lajos, Babuczay György, Zircher József, Lőrincz József, Blédy Géza, Barthel Ernő, ifj. Farsang Pál, Ferch Fritz, Hillver Emil, Janzer István, Köszezhay Emil, Pöhm Tivadar, Török Dezső, Németh Kálmán, dr. Czédly Károly, Schmidt Ferenc, Szigetváry Margit, Heinrich Mihályné, Pongrácz Anna.

Boros Béni dr. főtitkár jelentése után dr. Széll Lajos elnök bizalmát fejezte ki a megválasztott bizottságok iránt, majd befejezték nyilvánították az első választmányi ülést.

Külföldi állampolgárok figyelmébe!

Az aradi rendőrkészlet közli az itt tartózkodó külföldi állampolgárokkal, hogy tilos részükre fegyverek viselése, vagy tartása és ugyancsak szigorúan tilos bármilyen hadicélú szolgálat anyag tartása is. A külföldi állampolgároknak nem szabad fegyverkezelőgépeket sem tartaniuk. Az idegen állampolgárok birtokában levő fegyvertartási, vagy fegyverviselési engedélyek, valamint a fegyverkezelőgépek tartására kiadott engedélyek ezenül érvényüket veszítik. Valamennyi Aradon tartózkodó külföldi állampolgárnak, aki a fentebb említett tárgyakkal rendelkezik, azokat legkésőbb április 26-ig bezárólag be kell szolgáltatniuk az aradi rendőrség 3. számú szobájába. A beszolgáltatott tárgyakról írásos igazolványt kapnak. Mindazokat, akik nem tesznek eleget ezen rendelkezésnek, az idevonatkozó törvény legmagasabb büntetésével sújtják, a be nem szolgáltatott tárgyakat elkobozzák és a büntetés kiöltése után kitoloncolják őket az ország területéről.

Egyháztanácsi választás az arad-gáji katolikus egyházközségben

Az arad-gáji római katolikus egyháztanács ügyeit eddig püspökileg kinevezett átmeneti bizottság vezette. Ebben az évben azonban a temesvári egyházmegye szabályai szerint új egyháztanácsot választanak. A gáji vezetőség most készítette el a választói névsort és a jelöltek névsorát. Negyven tagot és husz póttagot jelöltek a választásra, amely május 19-én lesz az arad-gáji Katolikus Házban (P. Sf. Elena No. 91.) délelőtt 11-1 és délután 3-5 óráig. A szavazategyűjtő bizottság elnöke Reiland Péter és tagjai Györfly Jenő és Cs. Tóth János.

Az új egyháztanács hivatalos jelöltjei a következők: Asztalos József, Babits Ferenc, id. Bajász András, Bajász István, Balogh István, Bicsikóvszky Imre, Bozsek Márton, Cs. Tóth János, Détéri Ferenc, Druck István, Erdélyi János, Erdélyi József, Formánek Gyula, id. Gál Gábor, ifj. Gál Gábor, Gál Pál, Gruber Imre, Györfly Jenő, Hajas Mihály, Hajas Sándor, Havrány István, Juhász István, Kása Mátyás, Komlósi József, Kukla Mihály, Manga József, Marksteiner János, Matyók József, Nagy József, Pauli János, Polják András, Reiland Péter, Riesz József, Szabó Gyula, Szeidl Viktor, Takács Ferenc, Vidai János, Vörös János és Zsozész János. Póttagok: Barják Imre, Brutyó Pál, Czeicz Gábor, Gyenes István, Gyenes Mihály, Halász Ferenc, Hegyes István, Hilger Gyula, Juhász János, Kovács Lajos, Lacsán Sándor, Márton Lajos, Mijos Mihály, Pál János, Puszkás Imre, Schuljer István, S. Tóth János, Szabadai Mihály, Tázló Mihály és Vickus János.

Költözők figyelmébe!

Villany, csillár, rádió átszerelését jutányosan vállalja

Koch Dániel

STR. EMINESCU 2. — TELEFON: 12-49.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az üzleti könyvek minden egyes lapja után április elsejéig visszamenőleg pótlólag egy leies illetéket kell leróni

Az április elsején életbelépett adótörvények többek között a bélyegilletéket is emelték, még pedig 20 százalékkal. Ennek az intézkedésnek a következtében emelkedik az a bélyegilleték is, amelyet az üzleti könyvek minden egyes lapja után le kell fizetni. Mint ismeretes, ez az illeték eddig 5 leí volt laponként, a 20 százalékos emelés következtében azonban a jövőben 6 leí lesz.

A pénzügyminisztérium most rendeletet intézett az egyes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyekkel közölte, hogy a 6 leies illetéket nemcsak az új üzleti könyvek láttamozásakor kell leróni, hanem a régi könyvek esetében is, még pedig

a következőképpen: az egy leí többlet minden olyan lap után esedékes, amelyre 1940. április elsejéig bejegyzéseket eszközöltek és természetesen le kell róni az egy leies többletet az üres lapok után is.

A rendeletnek megfelelően az érdekeltek legkésőbb április 30-ig kötelesek az említett többlet-illetéket leróni. Minden egyes üzleti könyv esetében külön kérvényt kell beadni a pénzügyigazgatóság bélyegosztályához és a kérvényekben külön kell felírni, hogy hány lapon eszközöltek bejegyzéseket április elseje óta és hány üres lap van még a könyvben.

Részletes tájékoztatás jelenik meg a rendkívüli nyereségek bevallásának módozatairól

Kik mentesülnek a vallomás beadásának kötelezettsége alól

A pénzügyminisztérium tudvalevőleg május 15-ig meghosszabbította azt a határidőt, ameddig a kereskedőknek és iparosoknak be kell adniuk a rendkívüli nyereségekre vonatkozó vallomásukat. Bucurestii jelentés szerint a minisztérium rövidesen tájékoztatást bocsát ki arra vonatkozóan, hogy miképpen kell ezeket a vallomásokat elkészíteni.

Mint ismeretes, a vonatkozó törvény értelmében a fenti nyilatkozat megtétele alól mentesek mindazok, akik a patenta fixába tartoznak a kilencedik osztályig bezárólag. Tudvalevő az is, hogy 1937. óta nem történt patenta fixa osztályozás, hanem az adókövetés átvitelének útján történtek. Így tehát az 1937-38-as pénzügyi év óta a patenta fixa adókövetése nem három esztendőre szólt. Így előállhatott volna az a különös helyzet, hogy egy kiskereskedő, akire tízezer leies jövedelem alapján vetettek ki adót, köteles lett volna vallomást beadni, míg egy kereskedőre, akire 100 ezer leies jövedelem után vetették ki az adót, de patenta fixa osztályozás alap-

ján, mentesül a rendkívüli nyereségre vonatkozó vallomás beadása alól.

A félreértések elkerülése végett Constantin Procopiu, a pénzügyminisztérium vezértitkára úgy nyilatkozott, hogy mindazok a kereskedők, akik legfeljebb évi 100 ezer leies jövedelem után fizetnek adót, vagyis, akik a patenta fixa alapján vetették volna ki adójukat, legfeljebb a IX. osztályba kerültek volna, mentesek a fenti vallomás beadása alól, függetlenül attól, hogy milyen formában vetették ki adójukat.

Felvetődik egy másik kérdés is: mi azoknak a helyzete, akiknek három évre terjedő patenta fixa osztályozásuk lejárt és akiknek adóját az elmúlt két évben ugyancsak átvitelzéssel alapították meg. Ezekkel kapcsolatban a pénzügyminisztérium közli, hogy ezeknek csupán adóját emelték az átvitelzés által, de nem adóalapját is, vagyis ezek változatlanul abba a patenta fixa osztályba számítanak, amelyben eredetileg szerepeltek.

Uj rendszer bizonyos ócska fémtermékek beszerzésének szabályozásánál

A hadfelszerelési miniszter rendelete értelmében a nem vasas ócska fémek összegyűjtésével és összevásárlásával az 1940. február 27-én megjelent rendelet törvény intézkedéseinek megfelelően a Romániai Bányászati és Fémipari Szövetséget biztatók meg. Ez a megbízatás a tulajdonosok által bejelentett ócska fémennyiségekre vonatkozik. A fenti intézmény tíz naponként köteles értesíteni a hadfelszerelési ipar igazgatóságát az összegyűjtött fémennyiségről, egyben pedig kérvényeznie is kell ennek a mennyiségnek az egyes iparvállalatok között való felosztását. A magánvállalatok igényéseikről, még ha a saját tulajdonukban lévő ócska fémekről is van szó, a Romániai Bányászati és Fémipari Szövetséghez kötelesek kérvényt beadni, amely a kérvényeket a hadfelszerelési minisztériumhoz továbbítja döntés végett. A kérvényekben fel kell tüntetni azt is, hogy a fémennyiségeket milyen célra igényelik. A fentemlített szövetség a miniszteriumnak a fémek felosztására vonatkozó közlésétől számított harminc napon belül köteles gondoskodni arról, hogy ezek a fémek az említett határidő tartama alatt vajóban el is jussanak az igénylőkhöz.

A szóban lévő fémtermékek árát a minisztérium a következőképpen állapította meg: Masszív tiszta réz, lemez, rud vagy 3 milliméternél vastagabb drót alakjában 78 leí. Vékony, tiszta, 3 milliméternél vékonyabb réz 70 leí. Bármilyen más réz 64 leí. Sárgarézt 52 leí, öntött sárgarézt, 300 gr.-nál súlyosabb darabok 50 leí. Kis sárgarézt darabok 45 leí. Esztergahulladék sárgarézt 38 leí. Onos bronz, kis, 500 grammon aluli darabokban 60 leí. Onos bronz 500 grammon felüli darabokban 65 leí. Bronz esztergahulladék 38 leí. Horgany 28 leí. Beolvasztott horgany 28 leí. Háztető horgany 24 leí. Elektrolitikus horgany 30 leí. Puha tiszta ólom 40 leí. Kemény ólom 35 leí. Nikkel 260 leí. Alpakka 18-20 százalékos 85 leí. Alpakka 18 százalékos

65 leí. Puha alumínium, 1 milliméternél szélesebb csövekben 110 leí. Öntött alumínium 85 leí. Egy milliméternél vékonyabb alumínium 85 leí. Csőre és dobozra használt alumínium 45 leí.

Az összegyűjtéssel, rakározással, stb. járó munkáért a Romániai Bányászati és Fémipari Szövetség 15 százalékos hájt be a fenti árakon fejl.

A kétszázalékos bélyeg alkalmazása

A kamara felhívása a kereskedőkhöz és iparosokhoz!

Az aradi kereskedelmi és iparkamara értesítése szerint a pénzügyigazgatóság szigorú utasításokat kapott a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi bélyeg alkalmazásának legalaposabb ellenőrzésére. A kamara épen ezért nyomatékosan arra kéri összes tagjait, hogy a legteljesebb mértékben járjanak el ebben a kérdésben. Értesítünk olyan esetekről, hogy a törvény rendelkezéseit egyesek kijátszák. Akik így járnak el, nemcsak a törvény drasztikus büntetéseiben részesülnek, de hazafias érzés hiányának gyanúja is keverednek, ami igen súlyos következményekkel járhat. A kamara elvárja tehát minden kereskedőtől és iparostól, hogy a törvényes rendelkezéseknek és utasításoknak saját érdekében a lehető legpontosabban tegyenek eleget. Felhívjuk tagjaink figyelmét arra a körülményre, hogy a fizetési jegyzék-könyvecskék a pénzügyigazgatóságnál láttamozandók szigorúan tilos másuttól vevőnek az árát több tételben kiadni, ami a törvény kijátszásával egyenlő.

Emelkedett a vágólovak ára. A külföldi, első sorban Németország és a cseh-morva védnökség számára történő vásárlások miatt a vágásra alkalmas ló elsőszűlő-ára a legutóbbi napokban 8 leies kilogrammonkénti árról 12 leire emelkedett.

Folytatólagosan kell számozni a kétszázalékos bélyeg alkalmazásánál használt fizetési jegyzékek könyvecskéit

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában részletes tájékoztatást közöltünk a pénzügyminisztérium rendelkezéséről, amelynek értelmében a kétszázalékos bélyeg alkalmazásához használt fizetési jegyzékek könyvecskéit előzetes láttamozás végett be kell mutatni a pénzügyigazgatóságon (II. emelet, 25. számú szoba), ugyanakkor pedig az új könyvek láttamozásakor a régi és felhasznált könyvecskéket ellenőrzés végett át kell adni a pénzügyigazgatóságon. Félreértések elkerülése végett a pénzügyigazgatóság közli, hogy az említett könyvecskék lapjait folytatólagosan kell számozni, vagyis például ha az első könyvecske lapja 100-as számmal végződik, a következő számozását 101-el kell elkezdni, a harmadik könyvet pedig 201-el. A könyvecskét minden egyes lapján a cég nevének is szerepelnie kell. Egyben a pénzügyigazgatóság arra is figyelmezteti az érdekelteket, hogy a jelenleg használatban lévő fizetési könyvecskéket ne mutassák be láttamozás végett, mert azt vonná maga után, hogy addig, amíg a könyvecskék a pénzügyigazgatóságon vannak, az állam megkárosodhat, mert a kereskedők nem ragaszkodnak a fizetési jegyzékekre a kétszázalékos bélyeg.

Végül felhívja a pénzügyigazgatóság az érdekeltek figyelmét arra a körülményre, hogy a kétszázalékos bélyeg alkalmazásának ellenőrzése megkezdődött és azokat, akikről megállapítást nyer, hogy a kétszázalékos bélyeg a törvény által előírt esetekben nem alkalmazták, szigorúan megbüntetik.

= HUSVÉT ELŐTTI DÉLBE IS NYITVATARTHATNAK AZ ÜZLETEK. Az aradi munkakamarához a munkaügyi minisztériumból rendelkezés érkezett, amelynek értelmében április 25-ikén csütörtökön, április 26-án pénteken, valamint április 27-ikén, szombaton az üzletek délben is nyitva tarthatnak a lakosság husvét előtti ellátásának biztosítása céljából és ezeken a napokon az alkalmazottak a déli ebédszünetet felváltva kapták. A fenti napokon egyébként az üzletek este kilenc óráig tarthatnak nyitva.

= Április első felében is emelkedett a kivitel. A külkereskedelmi minisztérium kimutatása szerint az ország kivitele április első felében is emelkedést mutat, amennyiben a kivitel értéke 1 milliárd 867 millió 540 ezer leí a múlt év hasonló időszakának 1 milliárd 98 millió 516 ezer leíével szemben. A kivitel legnagyobb része április első felében is Németország felé irányult és 558 millió 501 ezer leí értéket képvisel (a múlt év áprilisának első felében 324 millió leí). Közvetlenül utána Anglia következik 394 millió 842 ezer leíel (a múlt év áprilisának első felében 35 millió 580 ezer leí).

= Új kiviteli árakat állapítottak meg a petróleumtermékek számára. A Monitorul Oficial április 22-iki száma minisztériumi jegyzőkönyvet közöl, melynek értelmében a petróleumtermékek számára új kiviteli árakat állapítanak meg.

= Megállapították a fűrészarúk árait. A Monitorul Oficial április 22-iki száma közli a nemzetgazdasági minisztérium azon határozatát, amelynek értelmében a március 4-iki törvénynek az alapján megállapítja a fűrészarúk árait Bucurestii számára. Az ország többi részében az árak köbméterenként 350 leíel alacsonyabbak, mint Bucurestiben.

= Csökkent az óvatolt váltók száma és értéke. A most közzétett kimutatás szerint ez év januárjában és februárjában összesen 8927 váltót óvatoltak 87 millió 315 ezer 574 leí értékben a múlt év hasonló időszakában óvatolt 13,021 váltóval szemben, amelyek értéke 113 millió 878 ezer 676 leí lett ki. Így tehát a múlt évi helyzettel szemben a váltók számát illetően 47 százalékos csökkenés, míg a váltók értékét illetően 51 százalékos csökkenés tapasztalható. Temesvártományban 1939. januárjában és februárjában 749 volt az óvatolt váltók száma, 4 millió 924 ezer 244 leí értékben míg 1940. januárjában és februárjában 502 váltó 5 millió 125 ezer 658 leí értékben. A számszerű csökkenés tehát 47, míg az érték csökkenése 4 százalékos. A váltóóvatolások számának visszaesése nagymértékben annak tudható be, hogy a nemzetközi helyzet alakulása következtében a hiteleket megszorították.

= A napraforgóolaj ára. Az aradi kereskedelmi és iparkamara hivatalosan közli, hogy a Monitorul Oficial 1940. április 22-iki, 96-ik számában megjelent 12.966. sz. nemzetgazdasági minisztériumi rendelet a következőképpen állapította meg a fennemlített napraforgóolaj árát: Balji részére: 48 leí helyt gyár, 49 leí nagybani és 51 leí kicsinybani ár átlarenként. Bucurestii részére: 52 leí helyt gyár, 53 leí nagybani és 55 leí kicsinybani ár. Ehhez az árhoz azok a kereskedők, akik kívüli esnek a két körzet területén, hozzáadhatják a számlabélyegét és a szállítási költséget a hozzájuk legközelebb eső központtól számítva

Uj intézkedések a liszt- és kenyérárak hivatalos meghatározására

A hivatalos ármeghatározás a vendéglőkben csak a menükre vonatkozik

Temestartomány királyi helytartóságától értesítés érkezett az aradi városvezetéshez, hogy új maximális árak életbeléptetését határozták el. Az új módon életbeléptető hivatalos árjegyzék két-féle vonatkozásban határozza meg az árakat: részben május elsejéig, részben pedig május elsejétől 25-ig szóló hatállyal. A május elsejéig érvényben lévő hivatalos árjegyzék a következő változásokat tartalmazza: Négyes számú liszt a malomban 11.50 lei (eddig 11 lei), fűszerüzletben 12 lei (eddig 11.50 lei), ötös számú liszt változatlanul 10.50 lei, malomban az változatlanul 11.50 lei a fűszerüzletben, hatos liszt 8.50 (8 lei), illetve 9 (8.50) lei, hetes liszt változatlanul 7, illetve 7.50 lei. Május elsejétől kezdődően: Négyes liszt malomban 11.25 lei, fűszerüzletben 11.50 ötös liszt 10.25, illetve 10.50 lei, hatos liszt 8, illetve 8.50 lei, hetes liszt változatlanul 7, illetve 7.50 lei.

A kenyérárulástól vonatkozásában május elsejéig szóló érvénnyel a következő árak lépnek életbe: megszüntették a kétféle árat, vagyis ezután a pékeknek is, liszterkereskedésekben is azonos a vételár, amely a következőképpen alakul: Négyes lisztből készült kenyér 12.50 (eddig 12), ötös lisztből készült kenyér 11.50 (11.80), hatos lisztből készült kenyér 9 (9), hetes lisztből készült kenyér 7 (7.50) lei. Május elsejétől május 25-ig szóló érvénnyel: négyes lisztből készült kenyér 12 lei, ötös kenyér 11 lei, hatos kenyér 8.50 és a hetes kenyér változatlanul 7 lei.

Érdekes újítás, hogy a jövőben a vendéglői áraknál, kivéve a meghatározott étrendek árát, az egyes ételek ármeghatározása minden korlátozástól mentesen történik. Csupán a menükre tartották fenn a hivatalos ármeghatározást.

A Consum legújabb száma a romániai vegyipar két évtizedes fejlődését ismerteti a jubiláris év keretében. Az elmúlt hét gazdasági eseményeiről és tranzakcióiról a következő cikkben számol be a Consum legújabb száma: Németországi fatermelő társaság harmincéves koncessziót kapott Romániában harminnégyezer hektár erdőszeg kitermelésére. Nyolcvanmillió leire emeli részvényárfolyását a Dacia Románia digitális. A tízmilliárd lei értéket képviselő állam erdővagyon aig százszázalékos hasznot hoz az állam számára. Belgiából és az északamerikai Egyesült Államokból nagymennyiségű vasfélgyműanyagot importál a hazai vasipar. A Balkán-egyezményhez tartozó államok nyersanyagának kitermelésére nagyvesséssé terv készült. A bruttó jövedelem megadóztatásának kérdéssel is részletesen foglalkozik a Consum legújabb száma, amely a nemzetközi pénzpiac eseményeiről, az újabb részvénycsoporthoz tartozó vállalatokról, a legújabb adóügyi rendelkezésekről is részletesen tájékoztatja az olvasót. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

Magyar nyelvű hírek

18.30: Reichsender Böhmen, 18.50: Pozsony, 19.30: Reichsender Böhmen, 21: Radio Toulouse, 20.55: Roma II. és Roma Radio, 19.58: Radio Románia, 23.48: Pozsony, 23.50: Besztercebánya, 23.48: Radio Toulouse és Strasbourg.

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 25.

Bucuresti. Radio-Romania, 13.50: Időjelzés, viz-állásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 14: Hírek, 21: Hírek, sportközlemények.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, étrend, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Csorba Dezső cigányzenekara, 13.40: Hírek, 14.20: Időjelzés, vizállásjelentés, 14.30: Ilkiczky László szalonzenekara, 15.30: Hírek, 17.15: Ruszin előadás, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Rendőrzeneke, 18.35: Só és bors, Mára! Sándor elbeszélése, 19: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara, 19.45: Háztartási időszéri tanácsadó, 20.15: Hírek, 20.30: Az Operaház előadása, A tenor, 21.10: Hírek, 22.55: Időjárásjelentés, 23.10: A rádió szalonzenekara, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.25: Magyar és külföldi hanglemezek.

Budapest II. 18.45: Rendőrzeneke, 19: Angol nyelvoktatás, 19.50: Lakatos Tóni és Lakatos Misi cigányzenekara muzsikál, 21: Hírek, ügypályasporteredmények, 21.25: Elssler Fanny Pesten, Felolvasás, 21.55: Jazzszámok hanglemezeiről, 22.50: Időjárásjelentés.

Belgrád, 12: Rádiózenekar, 14.40: Lemezek, 20.40: Rádiózenekar, 21.50: Csajkovszkij: VI. szimfonia a rádiózenekar előadásában, 23: Szatmatovics előadása.

PÉNTEK, APRILIS 26.

Bucuresti. Radio-Romania, 13.50: Időjelzés, viz-állásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok, 14: Hírek, 21: Hírek, sportközlemények.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közlemények, hanglemezek, 11: Hírek, 11.20 és 11.45: Felolvasás, 13.10: Seta a Nemzetközi Vásáron, 13.40: Hírek, 14: Mihályné Nagy Irén énekel zongorakísérettel, 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés, 15.30: Hírek, 16.45: Üzenetek a Nemzetközi Vásárból, 17.10: Diákféltőre, 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 18.15: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál, 19.10: A rádió szalonzenekara, 20.05: Sportközlemények, 20.15: Hírek, 20.25: Noiret Irén dalokat énekel zongorakísérettel, 20.55: Bajor Gizi előadása, 21.25: Országos Postás-, Zene- és Kultúregyesület hangversenye, 22.40: Hírek, időjárásjelentés, 23.10: Mindenből egy keveset, Zene egyveleg, 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 0.24: Hanglemezek.

Budapest II. 18.50: Bura Sándor cigányzenekara

muzsikál, 19.10: Gyorsírótanfolyam, 20.35: Egy világhírű florenci palota, Hoor Tempis István dr. előadása, 21: Hírek, 21.55: Sáray Elemér, cigányzenekara muzsikál, Varga Imre énekel, 22.35: Időjárásjelentés, Belgrád, 13: Karónek, 16: Nagyöntekeltézetis-telek, 20.40: Szavalet, 21.40: Sztankovics-énekkar.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik szeretett férjem elvesztése felett érzett fájdalmimat részvétnyilatkozatukkal enyhítették, temetésén résztvettek, koszorút és virágot helyeztek ravatalára, ezúton mondok hálás köszönetet.

Özv. Wittmann Jánosné és gyermekei

Köszönetnyilvánítás

Szeretett édesapám, nagyapám és rokonunk elhunyt alkalmából ezúton fejezzük ki mindazoknak, akik a temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és virágcsokrot helyeztek, valamint részvétnyilvánításukkal fájdalmunkat enyhítették, így az Astra-gyár tisztviselő és művezetői, valamint a zenekarnak, a romkat, olvasókör tagjainak megjelenéséért hálás köszönetet mond, a gyászoló

Wittmann és Horváth-család.

Köszönetnyilvánítás

Szeretett férjem és édesapánk

Sárkány Mihály

elhunyt alkalmából hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik a temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és csokrot helyeztek el és részvétnyilvánításukkal fájdalmunkat enyhítették.

Özv. Sárkány Mihályné és gyermekei

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. száma, 1988 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

ALKALMAZÁST NYER

Jóllátó mindenek éves bizonyítvánnyal május 1-re felvételük. Cím a kiadóban. 2078

Főnöki, megbízható mindenek házvezető azonnal felvételük. Jelentkezés 3-4 között, Cím a kiadóban. 2072

Tanuló, vagy kilátóit felvesz fizetéses Császár Irógépvállalat, Str. Alexandri 5. 1938

LAKÁS

Főlépcsőházi bejárati, elegánsan bútorozott kétszobás, garconlakás kiadó, Ugyanott kétszobás garconlakás is. Str. Gheorghe Popa 10. 2080

Azonnal, vagy május 1-re emeleti lakás a Bul. Carol 44. sz. alatt kiadó. 2079

Modern, 3-4 szobás lakások májusra kiadók, Bulev. Carol 70. 2049

Egyszobás, konyhás, uccai lakás kiadó, Str. Oituz 1. 2064

Kiadó háromszobás és egyszobás, fürdő, szobás parkettás, uccai garconlakás, I. emeleten, valamint egyszobás, konyhás, udvari, I. emeleti, P. Avram Iancu 5-6. 1874

3 és 4 szobás, összkomfortos lakások kiadók május 1-re, vagy azonnal, Bul. Carol 37. 1725

Négyes szobás, összkomfortos modern lakás összes mellékkeliségekkel május 1-re kiadó, Str. Mocioni 20 Fideklődni: P. Mihai Viteazul 11. 1970

OLCSÓN

4 szobás, elő-fürdőszobás lakás május 1-re, vagy május 15-re kiadó.

Calea Banatului 1. szám.

VÉTELE ELADÁS

Eladó egy jó teniszraket, prüssel, Bul. Reg. Maria 15., I. 1. 2063

Egy jóhangu zongora olcsón eladó, esetleg bérbeadó. Megtekinthető délután 3-4 között, Str. J. Vladimirescu 7., ajtó 7. 2067

Üzleti pultot, kb. 2 és egy 3 méterest keresek valamint egy kétajtós, közepes jégszekrényt bérbe, esetleg megfelelő áron megvennék. Címeket a kiadóba. 2074

Egy alig használt osontszáru festett háló eladó, Str. Dr. Ratiu 27-29. 1991

Nagyon szép palma filadendrin és egyéb disznóvények és egy előszobafal, tükörrel eladó, Str. Nicu Filipescu 28. 2076

Egy ebédli olcsón eladó az Oituz-ucca 111. szám alatt. 2073

Kétajtós, alacsony jégszekrény eladó, Cím a kiadóban. 2077

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsődleges betáblázásra. HATSCHER ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanott), Telefon: 26-95. 1505

Tőkebefektetésre

is kiválóan alkalmas üres telek, a „Patria”-telep legjobb részén, ritka alkalmi áron, 160.000 leuért eladó. Bővebbet:

Kiss Lajos „URANUL”

INGATLANIRODAJA.

Str. Eminescu 2., I. em. Telefon: 1561.

KÜLÖNFELEK

Keleti és belsődi perzsaszőnyegek díszes hálók modern ebédli, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai írógépek, asztali írógépek, Pianino, rövid kezeszthuros zongora és rövid zongora Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszüni teljes lakásberendezést, ékszereket, 24 logköcsönt közvetítünk a temesvári szobáinkba, előleget adunk, olcsón borszabbítunk. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.

Írógép javításokat,

jókarbantartásokat a legújatosabban vállaljuk

Császár Irógépvállalat Arad, Str. Alexandri 5.

TELEFON: 13-93. 2020

Legújabb jelentéseink:

A Berliner Börsenzeitung szerint:

Berlini politikai körökben számolnak a német kormány stockholmi tiltakozásával Intézkedés Malmö kiűritésére

Berlin. A svéd sajtó magatartásával kapcsolatban a Berliner Börsenzeitung megállapítja:

Németországot arra kényszerítették, hogy Svédországot visszautasítsa a semlegesség keretei közé. Német politikai körökben számolnak azzal, hogy az ügyből kifolyólag Németország Stockholmban hivatalos tiltakozást jelent be. Az a hír, hogy a legfelsőbb haditanács párisi ülésén, kedden a norvég megbízottak is résztvettek és őket hivatalosan szerepeltették. Berlinben csak azért keltett érdeklődést, mert Németországban még mindig azt hangoztatják, hogy Berlin nincs hadiállapotban Norvégiával. Ugy vélik diplomáciai körökben, hogy Németországnak ez az álláspontja most már rövidesen felülvizsgálatra kerül.

Stockholmból jelentik: A svéd hatóságok megtették minden intézkedést Malmö kikötőváros önkéntes kiűritésére. (Rador.)

Stockholmból jelentik: A Svédországban internált norvég katonákat a mezőgazdasági munkálatoknál alkalmazták. (Rador.)

Stockholm (Rador). Gusztáv Adolf herceg, a svéd király legidősebb fia, a svéd cserkészekhez felhívást intézett, amely a következőképpen hangzik:

— Miként őseink, úgy mi is elsősorban és mindenekelőtt hazánkat szeretjük. Kérjük a jó Istent, hogy óvja szívünket minden gyűlölettel és rossz indulattól és hogy legyünk készen arra a napra, amikor ismét béke uralkodik az embereken. Ha a cserkészek átlépik a határt, nyújtsák ki baráti jobbukat az ellenfél felé is, mert a cserkészek között testvériség kell, hogy uralkodjék.

Belgiumban felrobbant egy aláaknázott utszakasz

Brüsszel. (Rador). Lille közelében hatalmas robbanás történt. Megállapítást nyert, hogy az országúton történt a robbanás, amely mintegy kilométeres szakaszon felszakította az uttestet. A robbanás ereje következtében mintegy kilométeres körzetben a házak tetete beomlott, egy járókelőt

darabokra szaggatott a légnomás, több ház faja részben beomlott, részben megrongálódott. A Német Távirati Iroda tudósítója azt hiszi, hogy az uttest alá volt aknázva és egy földalatti akna felrobbanása okozta a szerencsétlenséget.

Berlin jelenti:

A német csapatok norvégiai előrehaladása rendszeresen folytatódik

Narvik vidékén növekedett a szövetséges csapatok száma

Berlinből jelentik: A német hadseregparancsnokság közli: „Narvik vidékén az ellenséges csapatok száma növekedett anélkül, hogy harcra került volna sor. A stavangeri körzetben két ellenséges ezredet a német repülőik közreműködésével rövid, elkeseredett harc után lejegyeztek. A német csapatok az ellenállást mindenütt megtörték, a csapatszállítást a repülőik akadályozzák.”

Berlinből jelentik: A német csapatok előrehaladása Norvégiában rendszeresen folyik. A német csapatok elfoglalták a trondhjemmi fiord legészakibb pontját. Innen ellenőrzés alatt tarthatják és lezárhatják a Nansostól Trondhjembe vezető vasúti vonalat. (R.)

Berlinből jelentik: A DNB közli: Minden angol forrásból eredő ellenkező híradással szemben, illetékes német helyről közlik, hogy április 10. től kezdve a német tengeri és légi erők 57 szövetséges tengeri egységet tettek harcképtelenné. Ezek közül 5 cirkálót, 7

torpedórombolót, egy tengeralattjárót és három személyszállítóhajót elsüllyesztettek, vagy feigyuítottak, ezenkívül hét elsővonalbeli hajót, nyolc cirkálót, négy torpedórombolót, egy repülőgépanyahalót és nyolc szállítóhajót súlyosan megrongáltak. (Rador.)

Ugyancsak a DNB közli: A német sajtó egészen csekély jelentőséget tulajdonít a szövetségesek legfőbb haditanácsa nyolcadik ülésének. A Deutsche Allgemeine Zeitung megállapítja, hogy amíg a legfelsőbb haditanács ülésén a norvég képviselő elismerését fejezte ki, addig a norvég csapatoknak német részről történt lejegyezése sikeresen folytatódott. (Rador.)

Stockholmból jelentik: A Havas-ügynökség közli, hogy több német repülőgépet láttak észak felé haladni. Ugy hiszik, hogy a németek erősítéseket szállítottak a norvég arcvonalra. A svéd légharító tüzség tűz alá vette az egyik csapat, amely azonban nem sérült meg és tovább folytatta útját. (Rador.)

Londoni és párisi jelentések a norvégiai haderők párbajáról

Stockholmból jelentik. (Rador.) A Havas távirati ügynökség jelentése szerint a Trondhjem körnévki harcok szerda reggel óta tartanak. A szövetséges megerősítő csapatok Nansos vidékéről egyre érkeznek, annak ellenére, hogy a német légierők ezt megakadályozni igyekeznek. Azok a német csapatok, amelyek Trondhjemből indultak el, érintkezésbe léptek a szövetséges csapatokkal. Azt hiszik, hogy ezek a német katonák két napja nem kapnak segítséget. Jelentik egyébként, hogy egy német torpedóromboló a Trondhjem fiord külső részén csapatokat tesz partra. Ez az egyetlen út, amelyen keresztül megerősítések érkezhetnek. Német részről tisztában vannak azzal, hogy a szövetséges csapatoknak Trondhjem irányában való előrehaladását csak a légi tevékenység teljes fokozásával tudják megakadályozni. Eppen ezért az utóbbi időben erős légi támadásokat intéztek a nansosi és a grongi kikötők ellen. Utóbbi fontos vasúti csomópont is.

Hírek szerint az elmúlt hét folyamán a norvégok és az expedíciós csapatok légharító ütegei husz német gépet lőttek le.

Londonból jelentik: Az angol sajtó foglalkozva a norvégiai csapatszállításokkal, megállapítja, hogy ezek a csapatszállítások bizonyos kockázattal járnak, amelyek csak akkor küszöbölhetők ki teljesen, ha majd a szövetségesek Norvégián belül rendes légi támaszpontokat fognak rendelkezni. Ilyen körülmények között ugyanis méltóképpen válaszolhatnak az ellenséges légi haderő kezdeményezéseire. Eddig a szövetségesek Norvégiában sokat végeztek, ez azonban kevés ahhoz viszonyítva, amit még a jövőben kell cselekedniük, ha azt akarják, hogy az ellenséget olyan formában győzzék le, hogy azt a németek és a szövetségesek egyaránt megértsék.

Párisból jelentik: A Havas-ügynökség a következő helyzetképet adja a hadszíntérről: Németország Balti-tengeri kikötőiben nagyobb létszámú német egységeket hajóztak be. Os-

lótól északra a norvég csapatok az angolokkal együtt tevékenykednek. A trondhjem körzetben a szövetséges előőrsök felvették az érintkezést a Trondhjemből előrenyomuló német csapatokkal. Narvikban a helyzet változatlan. (Rador.)

Külföldre akartak szökni Sztójadinovics politikai hivei

Belgrádból jelentik: Sztójadinovics politikai barátjai, amikor értesültek arról, hogy a volt miniszterelnök lakásán házkutatást tartottak, kísérletet tettek, hogy repülőgépen külföldre szökjenek. A japok úgy tudják, hogy ezzel az ügyvel kapcsolatban további internálások várhatók.

Az angol külügyminiszter ismét tanácskozott a szovjet-nagykövettel

Londonból jelentik: Halifax angol külügyminiszter ma újabb tanácskozást folytatott Maiski londoni szovjet-nagykövettel. A tárgyalásról nem adtak ki hivatalos jelentést.

Nem olvadt még meg a Botteni öböl jege

Hejsinki. (Rador). A Botteni öböl még mindig teljesen be van fagyva. Az olvadás ebben az esztendőben ugyátszik három héttel később kezdődik meg, mint máskor.

Külsőségek nélkül ünneplik Németországban a május elsejét

Berlin. (Rador). Frick belügyminiszter rendelkezése, hogy május elsején a hivatalos ünnepségek elmaradnak és csak a törvényes ünnepnapot tartják meg minden külső dísz nélkül.

Véres szerelmi dráma Szegeden

Szegedről jelentik: Kedden este véres szerelmi dráma játszódott le Szegeden. Nagy József katonai rövid szabadságot kapott és ezt menyasszonyával Széplápl Erzsike szegedi leánnyal töltötte el. Szerdára virradó hajnalban mentek haza az egyik vendéglőből és amikor a leány lakása elé értek, elbucsuztak egymástól, majd a fiatalember előkapta revolverét és főbeütötte magát. A leány erre kétségbeesve elrohant és a Tiszába ugrott. A hajászok csak hosszú küzdelem után tudták a vízből kiementeni és reménytelen állapotban szállították a kórházba. A dráma részleteit nem lehet tudni, mert a leány még nem tér eszméjére és így nem lehet kihallgatni.

LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

LONDON. Hivatalosan közlik, hogy Chamberlain miniszterelnök szerdai alsóházi beszéde elmarad.

RÓMA. A Havas-iroda római tudósítója jelenti, hogy illetékes körök a fantázia szüleményének minősítik azt a hírt, amely arról számolt be, hogy Mussolini május 9-én Berlinbe utazik.

LONDON. Rangoonban a hinduk és muzulmánok között tovább folynak az ellenségeskedések. A legutóbbi összetűzés alkalmával 18-an életüket veszítették, tizenötön pedig megsebesültek. A rendőrség 600 személyt letartóztatott.

SIDNEY. A Reuter-ügynökség jelentése szerint több angol hadihajó a nyílt tengeren várja azt a 14 német kereskedelmi hajót, amelyek Jáva szigetének kikötőibe menekültek és rakományval együtt megkísérlik a Vladivosztock felé való indulást.

LONDON. A Reuter-ügynökség jelenti: A német rádióállomások közölték, hogy a Saar vidékén és a badeni tartomány nyugati részében polgári személyek számára tilos minden forgalom. Csak rendkívül sürgős esetekben adnak ki különleges engedélyeket a katonai hatóságok.

HELSINKI. A finn olimpiai bizottság végérvényesen lemondott az olimpiai játékok megrendezéséről és visszaadta megbízatását a nemzetközi olimpiai bizottságnak. E szerint az idei olimpiai játékok most már végleg elmaradnak.

STOCKHOLM. Az oslói lapok csökkentett terjedelemben jelennek meg és szigorú német cenzúrának vannak alávetve.